

بناخه ييت ئيسلامى

دانان

ابى عبدالرحمن يحيى بن على الحجورى

وه رگيران

هديق محمد هديق نوره ماري

ملا حسين نايف حاجى كواشى

١٤٣٣ھ

دهوك

پەرتووك: بناغەيىن ئىسلامى
 دانان: ابى عبدالرحمن يحيى بن على الحجورى
 وەرگىران: حسين نايف كواشى - صديق محمد ئورەمارى
 ژمارا سپاردنى: ()
 چاپا: ئىكى
 چاپخانا:
 سالا: ۱۴۳۳ ھ ، ۲۰۱۲

سۆپاسى

سوپاسىيەكا ژ دل وبى سنۆر بو ھەمى ھەفالىن خو ماندى كرين دگەل مەدا بو پېژفە
 برنا فى پەرتووكى ب تايبەتى بو ئاموژگارييت ماموستا ملاجليل باخورنىفى ،
 ھەرۈسسا سوپاسى بو ديار خلبىشى، حميد بامەرنى، ژيھات بەربىرى، بەرەفان
 دىلى، ئومىد زەكى دىرگژنىكى - خودى خىرا وان مەزن كەت وقى پەرتووكى بکەتە
 دتەرازا خىرىت مەدا وژمەقەبويل بکەت .

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

پېښه کی:

الْحَمْدُ لِلّٰهِ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُّبَارَكًا فِيهِ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، أَمَّا بَعْدُ :

خودى ته عالاد قورنانا پيروزدا نهمر دکهت: ﴿أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتَ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَهًا وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ﴾ [البقره: ۱۳۳]. يان هوين دناماده بوون دهمى يه عقوب كهفتيه بهر مرنى، دهمى وى ههمى كورپن خو كۆمكرين وپسيار ژ وان كرى: نهرى هوين دى پشتى من عه بدينيا چ كهن؟ وان گوت: دى عه بدينيا خودايى ته وبابكالين ته ئبراهيم وئيسماعيل وئيسحاقى كهين خودايه كى ئيكانهيه، وئهم ته تسليمى وى بووينه(۱).

بريکه کا دورست ژ عبدالله كورئ عه باسى [رازيبوونا خودى ل ههردووا بيت] هاتيه فه گوهاستن گوت: نهر روزه كى سيارى دهواري بووم ل پشت پيغه مبهري خودى ﷺ ئينا گوت: ((نهى خوړتوو: نهر دى هندهك په يفا نيشا ته دم: دينى خودى بپاريزه دى نه و ژى ته پاريزت، دينى خودى بپاريزه دى بينى خودى يى ل بهرامبهري ته، نه گهر ته دوعا كر دوعا ژ خودى بکه، نه گهر ته هاريكاري خواست فيجا هاريكاري ژ خودى ب خوازه، وبزانه نه گهر نوممهت ههمى كوم بيت ل سهر هندى كو مفاي ب تشته كى بگه هينه ته نه شيت ب تشه كى مفاي بگه هينه ته نهو نه بيت نهوا خودى بو ته نقيساي، وئهم گهر كوم ببن كو زياني ب تشته كى بگه هينه ته نهو نه شين زياني ب تشته كى بگه هينه ته نهو نه بيت نهوا خودى ل سهر ته نقيساي، پينوس هاتنه بلند كرن وبهر پهر هسك بوون)).

(۱) ته فسيرا قورناني هاتيه ومرگرتن ژلايى تفسيرا بسانه هى يا ماموستا(تحسين دوسكى)خودى خيرى بدهتى

ئەف ئایهت وحه دیسه وئەوئیت وهکی فان ههردووکان ، بناغهنه بو نیشاندا نا زاروکی دهرباره ی زانینا خودی تهعالا ،وزانینا عیبادهتی خودی ، وپاراستنا سنوریت خودی، وپشت گهرم کرنا وی ب خودی ، ونه کرنا خه له تیا ل پیش چاقتی خودی ، و باوهری ئینان ب قهزا وقه ده ری باشی و خرابیا وی ، ئەفهیه فیڤرکرن و پهروه ده کرنا شه رعی یا دورست، ئەوا ب هیقی ئەگه ر ئیک ل سه ر وی پهروه ده بو دی بیته باشتزین چیکرییت خودی ب ئانه هیا خودی ، ئەفه بو ئەگه ر کو ئەز بو کوریت خو ییت بچیک بنقیسم، ئەز داخاز ژ خودی دکه م کو وان چاک بکته و خه لکی ژ ی ب وان چاک کته ، ئەف په یقین ب سانه هی دهرباره ی ته وحید و عه قیده وفقهی یا پشت گهرم کری ب ده لیلین قورئانی و سوننه تی ،هیقییا من ژ خودی ئەوه ببیته جهی مفای بو وان و بو هه می زاروکیت موسلمانا و خودی پشته فان وهاریکار بیت .

بابی عبدالرحمانی (یحی بن علی الحجوری) نقیسیه ل هه یفا ره جه بی سا لا ١٤٢٥ ل هه جره تا پیغه مبه ری سه لات و سه لام ل خودانی هه جره تی بن .

پېشه‌ګۍ:

ئەف پەرتووګا خوش وسفک وخەملاندی ب نایەت وحەدیسان ، ل دویف تیگەهشتنا
 صەحابی وتابعی وپېشەواییت ئوممەتئ ، دیاری یە بو خەلکئ مە یئ کوردئ خودان
 بیروباوەر ب خودایئ تاك وتەنیا ، دیاری یە بو حەژیکەرین پېغەمبەری ﷺ وریبازا ویا
 پېرۆز، مەخسەد مە ب فئ پەرتووګئ ئەفەیه : ب بیتە هاریکار بوو پېشە چوون
 ونیاسینا دینئ خودئ ئەوئ ئەو پئ رازی وموکومکرنا بیروباوەرین وان ب خودئ
 وپېغەمبەری وی ﷺ

دیاری یە بو زاروکیټ مە یټ خۆشتفی کو ئەم ب هیقینە ئەگەر ئەو زاروکیټ ژ
 بچیکاتیایا خو ئەفەبن بیروباوەرین وی، هزر وتەخمینا وی ئەم ل باوەرینە دئ ل
 پاشەرۆژئ زەلامەکیټ نمونەئ ژئ چیبیت کو بشیت ل هەمی ئاستەنگ وئاریشان رزگار
 بیت، وکوفر وشیرک ونیفاق ودوریاتی وهرزیت خەلەت کارتیکرنئ د دل وگیان ولەشی
 ویدا نەکەن...

دحەدیسەکا دورست دا هاتیە جارەکیټ پېغەمبەریټ رۆینشتی بوو وسفرا زاد خارنی یا
 دانای بوو ول نك وی زاروکهك هەبوو ئەوی زاروکیټ بیکو نافئ خودئ بینت هەما
 دەستیټ خو کرە دناف زادیدا وژ هەمی رەخیت سینیکئ خوار، پېغەمبەری ﷺ دەستیټ
 وی گرت وگوتئ: ئەی زاروګ: بەری تو خارنی بخوئ نافئ خودئ بینە، بیژە (بسم الله)،
 وب دەستیټ راستئ بخو -چونکو شەیطان ب دەسئ چەپئ دخۆت ونابیت مروؤف وەکی
 شەیطانی بکەت تیئەبیت ئەگەر ئیکئ ب عوزر بیت وەکی دەستیټ وی پېغە نەبیت یان
 ئیش تیئە بیت ، وژ بەرۆکیټ خو بخو - نە ژ ئادابیت زاد خارنی یە مروؤف ژ رەخیټ
 هەقالئ خو بخوت تیئەبیت ئەگەر ئەو خارنا مروؤف دخۆت ل بەر دەستیټ نەبیت))
 ودحەدیسەکا دیدا هاتیە کو پېغەمبەری ﷺ گوت: ((هەندی خودئ تەعالایە دئ ژ
 عەبدی رازی بت ئەگەر خارنەك خار یان ئافەك فەخار ئەو حەمد وسوپاسیا خودئ
 بکەت ل سەر وی خارن و فەخارنی))، چەند تەشتەکیټ ب سانەهیە بخو و فەخو و خو
 تیرکە وتەشتەکیټ بسانەهی بیژە دئ خودئ ژ تە رازی بت وفان فەنجی ونعمەتیت خو ل
 سەر تە حسیب ناکەت.....

ئەف تىتت گىرنگ وبسانەھى دەربارەى عەقىدئ پاشى فقھى دفى پەرتووكىدا ھاتىە
 نقيسين ومە زى ھندى شىاي ب ھەسكنا خودئ وپشتەفانيا وى بو مە ئەف چەند بەر
 پەرە نقيسين و ھەرگىران بو زمانئ كرماجيا ژورى (بادىنى)،پەرتووك ب تەمامى ھكى
 خو مە ئناتىە خواری بتنئ ھندەك گوھورىنييت سفق نەبن ئەوژى بو پتر مفا ژئ
 ھەرگرتنە نەكو كيم كرنە.

ھەرگىران :

بابئ يوسفى بابئ ئوسامەى

۱۱- محرم-۱۴۳۳ھ

دھوك

(۱) نه گهر پسيار ژ ته هاته کرن: کی توجی کری؟ بیژه: خودی نه زی چی کریم (نافران دیم)، ونه وی هه می چی کری بیټ نافراندین، به لگه (دلیل) گوتنا خودایی پاک و بلند: ﴿اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ﴾ [الزمر: ۶۲] خودی یه نافراندیری هه می تستان .

(۲) نه گهر پسيار ژ ته هاته کرن: کی خودایی ته یه ؟ بیژه: (الله) خودایی منه و خودای هه رتشته کی یه، به لگه ﴿قُلْ أَعْبُدُوا اللَّهَ أَعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَهُوَ رَبُّكُمْ﴾ [الانعام: ۱۶۴] تو - نه ی موحه ممه د - بیژه: نه ری ژبلی خودی نه ز خودایه کی دی بو خو بدانم، ونه و نافراندیر و خودانی هه رتشته کی یه؟ ، و گوتنا خودی ته عالایه: ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ [الفاتحه: ۲].

(۳) نه گهر پسيار ژ ته هاته کرن: نه ری ژ بهر چ خودی بو چی کری؟ بیژه: نه می چی کرین دا په رستنا وی بتنی بکهین. به لگه ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ [الذاریات: ۵۶] ومن نه جنه و مروف نه نافراندینه و پیغه مبه ر بو وان نه هنارتینه نه گهر ژ بهر نارمانجه کا مه زن نه بت، کو نه و په رستنا من ب تنی بکهین.

(۴) نه گهر پسيار ژ ته هاته کرن: دینی ته چیه ؟ بیژه : دینی من ئیسلامه یا راست و دورست ، به لگه گوتنا خودی ته عالایه : ﴿إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ﴾ (([الانعام: ۱۹] هندی دینه یی خودی بو به نییین خو پی رازی بووی و پیغه مبه ریین ﷺ خو پی هنارتین، و ژبلی وی ب چو دینیین دی رازی نابت ئیسلامه، ﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ﴾ [التوبه: ۳۳] نه وه یی پیغه مبه ری خو موحه ممه د- سلاف لی بن - ب قورنایی و دینی ئیسلامی هنارتی، ﴿وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ [ال عمران: ۸۵] وهه چیی دینه کی ژبلی ئیسلامی داخواز بکهت، نه و دین ژ وی نائیته قه بو یلکرن، ونه و ل ئاخره تی ژ زیانکارانه نه وین پشک و بارین خو ژ ده ست داین .

وئیسلام: ئهوه مروؤف ب تهو حیدئ وگوهدارییی خو ته سلیمی خودئ بکته، وباوهریی ب پیغه مبهری دویماهیئ موحه ممه دی - سلاف لی بن - بینت ودویچوونا وی بکته وفهشارتی وئاشکهره ئه و بقیټ،^(۱) .

(۱) ئیسلام : دینیئ خودئ یه ریکا راست ودورسته بی گو خواهراتی ومهیلان تیډا بیت ، بهلگه حه دیسا نهواسئ کورئ سه معانی یه گو پیغه مبهری گوت : ((.....وریکا راست ئیسلامه)) فیجا ئهوی موکوم ومهزبت بوو ل سهر ریکا ئیسلامی ب ئانه هیا خودئ ئه و دئ ب سه لامه تی ل سهر پرا هاتیه دانانی ل سهر جهنه می دهرباس بت ، بهلگه : ﴿ وَإِنْ مِنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَى رَبِّكَ حَتْمًا مَقْضِيًّا ۗ ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثًا ۗ ﴾ [مریم : ۷۱-۷۲] وکسه ک ژ هه وه نینه . گه لی مروؤفان - ئه گه ر د سهر وی پری را نه چت یا ل سهر ئاگری هاتییه دانان، ههر یه ک ل دویف کاری خو، ئه و کاره کی بقیټ نه فیټه، خودئ حوکمی بی دای ههر دئ ب جه نیټ. (۷۲) پاشی ئه وین ته قوا خودایی خو کری وگوهدارییا وی کری ئه م دئ رزگار کهین، وئه وین ب کوفر ب خودئ زورداری ل خو کری ئه م دئ وان د ناگری دا ل سهر چوکان هیلین)) . وحه دیسا ئه بو هورهیره گوت : پیغه مبهری گوت : ((وترسل الأمانة والرحم، فتقومان جنبي الصراط يمينا وشمالا ، فيمر أولكم كالبرق ، ثم كمر الريح ، ثم كمر الطير ، وشد الرحال ، تجري بهم أعمارهم ، ونيكم قائم على الصراط ، يقول : رب سلم سلم ، حتى تعجز أعمال العباد ، حتى يجيء الرجل فلا يستطيع السير إلا زحفا ، قال: وفي حافتي الصراط كالليب معلقة مأمورة ، تأخذ من أمرت به ، فمخدوش ناج ، ومكدوس في النار ، والذي نفس أبي هريرة بيده ، إن فعر جهنم لسبعين خريفا)) أخرجه مسلم. وئه مانه ت وصیلی رهحمی بی مروفاتیی دئ نیټه دانان ل ههر دوو رهخیټ راستی وچه پی بیټ جهنه می، فیجا یه که مینئ هه وه دئ بورت ب لهزاتیا وه کی بریسیئ ، پاشی وه کی هروباپی بهیز پاشی وه کی طهیری وه کی زهلامه کی خوش بریقه دچیت ، پاشی زهلامه ک ل سهر زکی دئ خو خلاص که ت ، ههر ئیک ل دیف کاریت خو دئ چیت.... وپیغه مبهری هه وه بی ل رهخی دیی جهنه می ویی دبیټت : بیا خودئ تو سلامه تیټی بدهی ، هه تا کاریت به نیا شیانیټ خلاص بوونی نه بن کو مروفی دهرباسکه ن ل سهر پری ول رهخیټ پری چهنه که لابوکی ئاسنی هاتییه دانان وهاتیه تیگه هاندن کو هنده ک مروفا زئ بگریت ،هنده ک دئ زئ خلاص بن وهنده کا ب که لابووکیټ خو دئ هافیټه دناؤ ناگری جهنه می دا وئه بو هورهیره گوت : ئه ز ب ویکه مه بی نه فسا ئه بو هورهیره دده ستیدا کیراتیا جهنه می بریقه چوونا هه فتئ سالانه . وحه دیسا ئه بو سه عیدئ خودری کو پیغه مبهری گوت : ((ثُمَّ يُوتَى بِالْجِسْمِ فَيَجْعَلُ بَيْنَ ظَهْرِي جَهَنَّمَ قُلْنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا الْجِسْرُ قَالَ مَذْحَضَةٌ مَرَلَةٌ عَلَيْهِ خَطَاطِيفُ وَكَلَالِيبُ، وَحَسَكَةٌ مُفْلَطْحَةٌ لَهَا شَوْكَةٌ عَقِيْفَاءُ تَكُونُ بِنَجْدٍ يُقَالُ لَهَا السَّعْدَانُ الْمُؤْمِنُ عَلَيْهَا كَالطَّرْفِ وَكَالْبُرْقِ وَكَالرَّيْحِ، وَكَأَجَاوِيدِ الْخَيْلِ وَالرَّكَابِ، فَنَاجٍ مُسَلَّمٌ، وَنَاجٍ مَخْدُوشٌ، وَمَكْدُوسٌ فِي نَارِ جَهَنَّمَ)) رواه البخاري . دئ جسری ئینن ودانه سهر بانئ جهنه می ، مه گوت : ئه ی پیغه مبهری خودئ -

۵) نه گهر پسيار ژ ته هاته کرن: پيغه مبهري ته کيه؟ بيژه: پيغه مبهري من وپيغه مبهري في نوممه تي ههمي (محمد) ه ﷺ به لگه ﴿ مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّنْ رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴾ [الاحزاب : ۴۰] موحه ممد بابي چو زهلامين هه وه نه بوو، به لي نه و پيغه مبهري خودييه ودويمه يبي پيغه مبهرانه، فيجا پستي وي هتا روظا قيامه تي چو پيغه مبهري نابت ، ﴿هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴾ [الجمعه : ۲] خودي يه يي كو د نافي وان عه ربهين نه خوانده فان وبی کيتاب دا يين چو شوينوارين پيغه مبهري نيبي د نافي دا نه ماين، پيغه مبهرهك ژ وان ب خو بو ههمي مرو فان هنارتي، قورثاني بو وان دخوينت، ووان ژ ههمي بير وباوهرين خراب ونه خلاقى نه باش پاقر دکهت، وقورثاني وسوننه تي نيشا وان ددهت، وهندي نه بوون نه وهري هاتنا وي د بهرزه بوونه کا ناشکهره دا بوون ، ﴿فَأَمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبَعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ﴾ [الاعراف : ۱۵۸] فيجا هوين باوهريني ب خودي وته وحيدا وي بينن وباوهريني ب پيغه مبهري وي موحه ممد دي - سلاقي لي بن - بينن پيغه مبهري نه خوانده فا نه وي باوهريني ب خودي دثينت و ب وي يا بو وي ژ نك خودايي وي هاتي و ب وي يا بو پيغه مبهرين بهري وي هاتي، وهوين دويكهفتنا في پيغه مبهري بکهن، وکاري ب وي بکهن يا نه وهرمانی پی ل هه وه دکهت، دا بهلکی بهري هه وه بو ريکا راست بيته دان .

۶) نه گهر پسيار ژ ته هاته کرن: نهري يه که مين کاري فهر (واجب) چيه ل سهر بهني (عبد) ي؟ بيژه: زانينا نيکاتيا خودي مهزنه (التوحيد) به لگه فهرمودا عبدالله کوري

= نهري جسر چ تشته ؟ گوت : پرکه دي دانه سهر جهنه مي بي لي دلهرزن ودته حسن وهندهک ناسنيټ سهر خواهره وکی کلابيت فه صابانه دهمي گوشتي دهلاويسن - ...مروفه کي هه دي ب سهلامهت ژي دهرباس بت ومروفه کي هه دي کهلابوک وي سهلخينن وگوشتي وي برن لي نه وزي دي ژي خلاص بيت ومروفه کي هه دي کهلابوک هافيژته ب جهنه مي دا)) .

عہباسیہ [رازیبونا خودی ل وان بیت] گوت: ل وی دہمی پیغہمبہری ﷺ موعاذی کوری
 جہبہلی [رازیبونا خودی ل بیت] ہنارتیہ یہمہنی گوتہ وی ((تو دی چہ نک گہلہکی
 ژ خودان پہرتووکانہ ئانکو(فہلہ یان جووہی) نہ، فیجا بلا یہکہمین
 بانگہوازی(دہعوئ) تو دگہل واندا بکہی ئەو پەرستنا خودی بتنی بکہن)) ﴿ اِنَّكَ تَقْدُمُ
 عَلٰی قَوْمٍ مِّنْ اَهْلِ الْكِتَابِ فَلْيُكُنْ اَوَّلَ مَا تَدْعُوهُمْ اِلٰی اَنْ يُوحِدُوا اللّٰهَ تَعَالٰی ﴾ [متفق علیہ] .

۷) ئەگەر پسیار ژ تہ ہاتہ کرن: ئەری رامانا (لا الہ الا اللہ) چہ ؟ بیژہ: رامانا وی: چ
 خودییت راست نینن ہیژای پەرستنی (اللہ تعالیٰ) نہبیت چونکو ئەو خودایی راست
 ودورستہ وھیژای پەرستنی یہ وھمی صیفات ونیشانیت وی تہمام وبی کیماسینہ،
 بہلگہ ﴿ فَاَعْلَمُ اَنْهٗ لَ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ ﴾ [محمد : ۱۹] فیجا تو بزانه . ئەی موحممہد . کو ژ
 خودی پیقہتر چو خودا یین حەق نینن، ﴿ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ ﴾ [الحج : ۶۲]
 ئەو ژ بہرکو خودی یہ خودایی حەق یی کو ژ وی پیقہتر چو خودا نینن .

۸) ئەگەر پسیار ژ تہ ہاتہ کرن: ئەری رامانا (مُحَمَّدٌ رَسُوْلُ اللّٰهِ) چہ ؟ بیژہ: رامانا
 وی: ئەو پیغہمبہری خودی یہ یی ہاتیہ ہنارتن بو خەلکی ھەمییان ژ ئەجن^(۱)
 ومروفان، بہلگہ ﴿ وَمَا اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيْرًا وَّنَذِيْرًا وَّلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ
 لَا يَعْلَمُوْنَ ﴾ [سیا : ۲۸] وھما مہ تو بو مروفان ھەمییان یی ہنارتی دا مزگینییی ب
 خیرا خودی بدہی، وترساندنا ژ عہزابا وی بکہی، بہلی پتیریا مروفان حەقییی
 نزانن، لەو پشت ددہنی، ﴿ قُلْ اَطِيعُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُوا الرَّسُوْلَ ﴾ [السور : ۵۴] تو . ئەی
 موحممہد . بیژہ مروفان: ھوین گوھدارییا خودی بکہن، وگوھدارییا پیغہمبہری
 بکہن .

وژ ئەبو ھورہیرہی کو نافی وی (عبدالرحمن کوری صہخریہ) [رازیبونا خودی ل بیت]
 گوت: پیغہمبہری ﷺ گوت: ((وَاَرْسَلْتُ اِلٰی الْخَلْقِ كَافَّةً)) [رواہ مسلم] وئەز یی ہاتیہ
 ہنارتن بو خەلکی ھەمییان .

(۱) - پیغہ مروف تیتہ گوتن بو ئەجنا زی وھکی ہاتی د(صحیح البخاری) دا ژمارہ (۴۷۱۴) عبدالله کوری
 عہباسی ﴿ رازیبونا خودی ل ھەردووا بیت ﴾ گوت : ھەبون ھندەك ژ مروفان پەرستنا ھندەك ژ
 مروفین ئەجہ دکرن ، ئەجہہ موسلمان بوون وئەفین دیتر مانہ ل سەر دینی خو .

فهره ل سهر مه ههميان گوهداريا وي، وبراست گوييا وي ، ودويركهتن ژ وي تشتی
 نهم ژي پاژفه لیډاين، بهلگه ﴿قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ﴾ [النور: ۵۴] تو .
 نهي موحه ممد - بيژه مرؤفان: هوين گوهداريا خودی بکهن وگوهداريا
 پيغه مبهري بکهن. و گوتنا خودی ﴿هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ﴾ [يس: ۵۲]
 نهفه نهو ژفانه يی خودايی پردلوفان دای وپيغه مبهري راسنگو به حس ژي کري .
 ژ نهبو هوره يره ي هاتيه فهگوهاستن گوت : پيغه مبهري خودی ﷺ گوت: ((مَا
 نَهَيْتُكُمْ عَنْهُ فَاجْتَبُوهُ وَمَا أَمَرْتُكُمْ بِهِ فَأَتُوا مِنْهُ مَا اسْتَطَعْتُمْ)) [متفق عليه] .

نهو تشتی من هوين پاژفه لیډان هوين خو ژي دوير بکهن ونهوي من فرمان ل
 ههوه کري هوين ل دويف پيچي بوونا خو بکهن) .

۹) نهگهر پسيار ژ ته هاته کرن: نهري حهق ومافين خودی چنه ل سهر به نيین وي؟
 بيژه: حهق ومافين خودی ل سهر به نيین وي (نهو په رستنا وي بتنی بکهن، وچ
 ههفال وشريکا ب چ تشتان بو وي چي نهکهن) بهلگه ((حَقُّ اللَّهِ عَلَى الْعِبَادِ أَنْ يَعْبُدُوهُ
 وَلَا يُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ، وَحَقُّ الْعِبَادِ عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ أَنْ لَا يُعَذِّبَ مَنْ لَا يُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا))
 [متفق عليه].

وحهق ومافين خودی ل سهر به نيین وي (نهو په رستنا وي بتنی بکهن، وچ ههفال
 وشريکا ب چ تشتا بو وي چي نهکهن، و حهق ومافين بهني (عبد) ل نک خودی
 نهو وي عهزاب وسزا نهدهت نهوي چ شريکا بو وي چي نهکهن) .

۱۰) نهگهر پسيار ژ ته هاته کرن: نهري شرك چيه؟ بيژه: په رستنا غه يري خودايی
 خوراگر وبلنده، هه تشته کي په رستن بيت بو خودی نهگهر بو غيري وي کر هينگی
 دی بيته شرك، بهلگه گوتنا خودايی بلنده: ﴿وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا
 بِهِ شَيْئًا﴾ [النساء: ۳۶] . وهوين په رستنا خودی ب تنی بکهن وخو ب دهست وي فه
 به ردهن، وچو هه فپشکان بو وي د خودينيی وپه رستن دا چي نهکهن.

۱۱) نهگهر پسيار ژ ته هاته کرن: نهري حوکمی ئیسلامی ژ وينه چيکرنا تشتين خودان
 روح چيه؟ بيژه: چيکرنا وينين خودان روحا ژ گونه هين مهزنه ، بهلگه حديسا

عبدالله کورئ مه سعودییه کو پیغه مبهری ﷺ گوت: ((إِنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَذَابًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ الْمُصَوَّرُونَ)) بئ شک دوژوارتر عهزاب و سزال روژا قیامه تی یا وینه گرانه، ودحه دیسا بابئ جوحه یفه یدا گوت: پیغه مبهری ﷺ نه هیا مه کریه ژ به ها و فروتنا صهی و خوینی ونه فرمت وله عنه ت ل وینه گران کریه ((نَهَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ تَمَنِ الْكَلْبِ وَتَمَنِ الدَّمِّ وَلَعَنَ الْمُصَوَّرَ)) [نیمامی بوخاری فه دگو هیزت] ^(۱).

۱۲) نه گهر پسیار ژ ته هاته کرن: ئه ری چ په یوه ندی ب وینه چی کرنا تشتین خودان روح وشرکی فه هه یه؟ بیژه: هندیکه وینه نه چی کریه که مروقی وینه گر پی رادبیت و به شداری دگهل خودی دا دکه ت، ده لیل هه دیسا عایشایی یه کو پیغه مبهری ﷺ گوت: ((أَشَدُّ النَّاسِ عَذَابًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ الَّذِينَ يُضَاهُونَ بِخَلْقِ اللَّهِ)) [متفق علیه] ((یئ عه زابا وی ژ هه می خه لکی دژوارتر بت ل روژا قیامه تی نه وین به شداری دگهل خودی دا دکهن د چی کرییټ خودی دا))، ((وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذَهَبَ يَخْلُقُ كَخَلْقِي ...)) [متفق علیه] ((کی ژ وی زالم و زوردارتر هه یه نه وی وه کی من تشتا چی که ت)) .

۱۳) نه گهر پسیار ژ ته هاته کرن: ئه ری پیناسه یا په رستن (العبادة) چی یه؟ بیژه: په رستن (العبادة) نافه کی کوم کری یه بو هه رتشته کی خودی ژئ رازبیت وحه ژئ بکه ت تیته گوتن فیجا چ ئه ف تشته دناشکه رابن وه کی نفیژ وروژی وحه جئ یان دقه شارتی بن وه کی ننیه ت وحه ژیکرن وترسی، به لگه ﴿ قُلْ إِنِّي هَدَانِي رَبِّي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قِيمًا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴾ ﴿ قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴾ ﴿ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ﴾ [الانعام: ۱۶۲-۱۶۳] تو . نه ی موحه ممه د . بیژه فان بو تپه ریسان (موشرکان): هن دی نه زم خودایی من به ری من یئ دایه ریکا راست یا کو

(۱) چ گومان تی دا نینه کو نه و وینین تی نه چی کرن ب ده ستی و چی کرنا په یکه ر و صه نه ما دحه رامن وژگونه هین گه له ک مه زنن به لی خیلاف د وینین فوتوگرافیدا هه یه گه له ک زانا دبیزن نه گهر چ هه ووجهی ب گرتنا وان وینا نه بت هینگی گرتنا وان ژئ دورست نینه وهنده کین دیتر دبیزن چوو نینه وینه گرتن نه گهر نه ئینه هه لاویستن یان دبئ سه رویه ر نه بن وکاری فی دیوی چ نینه نه گهر بو باشی هاته بکارنیان .

مرۆفی دگه‌هینته به‌حه‌شتا وی، کو دینی ئیسلامی یه یی دنیا وناخره‌تا مرۆفی دورست دکه‌ت، وئهو دینی ته‌وحیدی یه دینی ئیبراهیمی سلافا لی بن، وئیبراهیم سلافا لی بن ژ وان نه‌بوو ییڤن شریک بو خودی ددانان. (۱۶۲) تو - ئەه‌ی موحه‌مه‌د - بیژه فان بوتپه‌ریسان: هندی نفیژا من وقوربانئ منه ب تنئ بو خودینه، نه بو صه‌نهم ومری وئه‌جنانه، ونه بو که‌س ژ وانه ییڤن هوین ژبلی خودی قوربانان بو دده‌ن، وژینا من ومرنا من بو خودی یه خودای ههمی چی‌کری یان. (۱۶۳) چو هه‌فیشک بو وی نین نه د خوداینی یا وی دا ونه د په‌رستن ونافا و سالو‌خه‌تین وی دا، و ب ته‌وحیدا صافی خودای من فه‌رمان ل من کری یه، وئه‌ز یه‌که‌مین که‌سم ژ فی ئوممه‌تی من خو ب ده‌ست خودی فه به‌ردای و باوه‌ری پی ئینای. (۱۶۴).

۱۴) ئەگه‌ر پسپار ژ ته‌هاته کرن : ئەری خودی ل کیفه یه ؟ بیژه: خودی یی ل عه‌سمانی ل سه‌ر عه‌رشى دا ،به‌لگه گوتنا خودای تاك و ته‌نیا یه ﴿ اَمْتُمْ مَن فِي السَّمَاءِ اَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ الْاَرْضَ فَاِذَا هِيَ تَمُورُ ﴾ [الملك : ۱۶] ئەری هوین - گه‌لی کافرین (مه‌که‌هی) - پشت راست بووینه کو ئەو خودای ل عه‌سمانان عه‌ردی ب هه‌وه فه ببه‌ته خواری، فیجا هنگی ئەو دی ب هه‌وه فه هژیٔ هه‌تا هوین دمرن . ﴿الرَّحْمَنُ عَلِي الْعَرْشِ اسْتَوَى﴾ [طه : ۵] خودای په‌رمان (ئستواء) ل سه‌ر عه‌رشى کری یه ئانکو: یی بلند بوویه سه‌ر عه‌رشى، بلندبوونه‌کا بابه‌تی مه‌زنی یا وی بت .

۱۵) ئەگه‌ر پسپار ژ ته‌هاته کرن : ئەری خوئ دگه‌ل مه‌دایه؟ بیژه: خودای پاک و بلند یی دگه‌ل مه‌دا ب زانینا خو (دیتن وگوه لی بون)ئ، به‌لگه ﴿ وَهُوَ مَعَكُمْ اَيْنَ مَا كُنْتُمْ ﴾ [الحديد : ۴] وئهو ب زانینا خو یی د گه‌ل هه‌وه ل هه‌ر جهه‌کی هوین لی بن . و گوتنا وی ﴿ وَهُوَ اللّٰهُ فِي السَّمَاوَاتِ وَفِي الْاَرْضِ يَعْلَمُ سِرُّكُمْ وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ ﴾ [الانعام : ۳] و خودی یه ئەو خودای کو ل عه‌سمانان و ل عه‌ردی په‌رستنا وی دئیته کرن.

و ژ نیشانین خوداینییا ویه هه‌ر تشته‌کی هوین - گه‌لی مرۆفان - فه‌دشیرن یان ناشکه‌را دکهن ئەو پی دزانت، وئهو ههمی کریارین هه‌وه دزانت چ دباش بن چ دخراب .

(ابن کثیر رحمه الله) دبیژت: مه خسه د پی کو خودی یه دزانیته چ ل عه سمانا ول عهردی هه یه ژ تشتی ناشکرا و فیه شارتی.

(۱۶) نه گهر پسیار ژ ته هاته کرن: نه ری پیناسینا نیسلامی چی یه، بیژه: نیسلام خوبدهست فه بهردانه بو خودی بتنی و گوهداری و خوشکاندنه بو خودی، و خو پاراستنه ژ شرکی، به لگه ﴿فَالَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَلَهُ أَسْلِمُوا وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِينَ﴾ [الحج: ۳۴] فیجا (الله) خودایی هه وه. گه لی مرو فان. خودایه کی ب تنییه هوین د نه مرئی وی و پیغه مبه ری وی دا بن. وتو. نه ی موحه ممه د. مزگینی یی ب خیرا دنیا یی وئاخره تی بده وان یین خو بو خودایی خو دشکینن. و گوتنا وی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ﴾ [آل عمران: ۱۰۲] نه ی گه لی نه وین باوهری ب خودی ئینای، ودویکه فتنا پیغه مبه ری وی کری، ب دورستی هوین ژ خودی بترسن: وه سا کو هوین گوهدارییا وی بکه ن و بی نه مرییا وی نه که ن، وشوکرا وی بکه ن و کافرایی پی نه که ن، و ل بیرا خو بینن و ژ بیر نه که ن، و بهرده وام خو ب نیسلاما خو فه بگرن هه تا هوین دمرن، دا هوین بگه هنه خودی و هوین دموسلما ن.

(۱۷) نه گهر پسیار ژ ته هاته کرن: نه ری دینی نیسلامی یی ته مام وکامله یان پیقتی ب ته مامیی هه یه، بیژه: دینی نیسلامی یی ته مامه و پیقتی ب چ تشتا نینه لی بیته زیده کرن یان کی مکرن، به لگه ((الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا)) [المائدة: ۳] نه فرؤکه ب تمامکرنا شریعه تی و ب سه رکه فتنی من دینی هه وه دینی نیسلامی بو هه وه پیک ئینا، و من قه نجییا خو ل سه ر هه وه ته مام کر ب ده ریخستنا هه وه ژ تارییین جاهلیه تی بو رو ناهیییا نیسلامی، و نه ز رازی بووم نیسلام بو هه وه ببه دین فیجا هوین پیگیریی پی بکه ن.

(۱۸) نه گهر پسیار ژ ته هاته کرن: نه ری ژکیری مروقی موسلمان دی دینی خو وهرگریته؟ بیژه: موسلمان دی دینی خو وهرگریته ژ قورنانا پیروز و فهرمودین (حدیث) پیغه مبه ری ﷺ ل دیف تیگه هشتنا چاکیت ئوممه تی (سلف الصالح)، به لگه ﴿أَوْلَمْ

يَكْفِهِمْ أَنَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ﴿العنكبوت: ۵۱﴾ نهری ما تیرا فان بوتپه ریسان - موشرکا- نه بوو کو نهو بزائن تو یی راسنگوی - نهی موحه ممهد - کو مه قورئان بو ته ئینایه خواری بو وان دنئیته خواندن؟ ﴿فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ﴾ [النساء: ۵۹] ونه گهر هوین د ناقبهرا خو دا ل سهر تشته کی ب هه فرکی چوون، هوین حوکمی وی تشتی بو کیتابا خودی وسوننه تا پیغه مبهری وی موحه ممهدی ﷺ بزفرینن، نه گهر هه وه ب دورستی باوهری ب خودی ورپوژا حسیبی هه بت، وکوتنا وی ﴿أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿[الفاتحة: ۶-۷] بهری مه بده ریکا راست، ومه ل سهر موکم بکه هه تا هم دگه هینه ته، ریکا راست کو ئیسلامه نهو ریکا ناشکه را یه یا مروقی دگه هینه رازیبوونا خودی وبه حه شتا وی، نهوا پیغه مبهری وی یی دویماهی یی موحه ممهدی ﷺ بهری مه دایی، چونکی ری یه کا دلخوشی یی مروقی نینه ژبلی کو راست بهری خو بده ته فی ریکی. ریکا وان یین ته قهنجی د گهل کری ژ پیغه مبهر ورانگو وشه هید وچاکان، چونکی خودانین هیدایه تی هه ر نهون وتو مه نه که ژ وان یین غه زه ب لی هاتی یه کرن، نهوین راستی زانی وکار پی نه کری، کو جو هینه، وه چی یی وه کی وان بت، ویین بهرزه بووی، نهو نهون یین ری نه ناسی، فیجا ری بهرزه کری، نهو فه له نه، وه چی یی دویکه فتنا ریکا وان کری. و د فی دعای دا دهرمان بو دلی موسلمانان ژ نه خووشی یا بی باوهری یی ونه زانینی وبهرزه بوونی هه یه، ونیشانه ک تیدا هه یه کو مه زنترین قهنجی قهنجی ئیسلامی یه، فیجا هه چی یی پتر راستی یی بناست و ل دویف بچت، نهو ب ری یا راست هیژاتره، وبی گومان هه فالین پیغه مبهری - سلافا لی بن - پشتی پیغه مبهران - ژ هه می مروقان پتر هیژای وی چه ندینه، فیجا نه ف نایه ته ل سهر قهنجی وبهای وان باشترین نیشانه خودی ژ وان رازی بت. ویا باشه بو خوانده فانی کو پشتی خواندنا فاتحی بیژت: (ئمین)، ورامانا وی نه قه یه: نهی خودا د بهر سفی وهره، ونه ف په یشه ب گوتنا هه می زانایان نه نایه ته که ژ

سورده تا فاتحی، و ژ بهر فی چهندی همی ل سهر وی یه کی کوم بووینه کو د قورنای دا نه نفیسن.

﴿وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصَلِّهِ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا﴾ [النساء : ۱۱۵] وهه چی یی ل دویف ریکا پیغه مبهری سلاقی لی بن نه چت پستی کو حهقی بو ناشکهره بووی، ودویچوونا ریکه کا دی ژبلی ریکا خودان باوهران ووی حهقییا نهو ل سهر بکهت، نه م دی وی هیلینه ب هیقییا وی ریکی فه یا وی بهری خو دای، ونه م بهری وی نادهینه خیری، ونه م دی وی کهینه د ناگری جههنه می دا، دا گهرما وی ببینت، ونه وچ پیسه جهی لی زفرینی یه وسه حکه فهرمودا ل دیف فییدا تیټ .

(۱۹) نه گهر پسیار ژ ته هاته کرن: نه ری عه قیده و بیرو باوهرین ته چ نه؟ بیژه: نه ز مروفه کی سوننیمه (ل دیف سونهت و ریکا پیغه مبهری دچم) ویی سه له فیمه (ل دیف پیشیین نوممه تی ژ صه حابی و تابعی و تابعین تابعا دچم) ، به لگه، فهرمودا عرباضی کوری ساری یه [رازیبونا خودی لی بیت] ژ پیغه مبهری ﷺ فه دگو هیزت دبیژت: پیغه مبهری ﷺ گوت : ((فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمُهْتَدِينَ تَمَسَّكُوا بِهَا وَعَضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِدِ وَإِيَّاكُمْ وَمُحَدَّثَاتِ الْأُمُورِ فَإِنَّ كُلَّ مُحَدَّثَةٍ بِدْعَةٌ وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ)) [نه بو داوود فه دگو هیزت و حه دیسه کا حه سه نه]. نیمانهت شیره تا من ل هه وه هوین ل دویف سوننهت و ریکا من و ریکا خه لفیټ من یټ ری راست بچن، خو باش پیغه بگرن وب ددانیت خو یټ پاشی خویغه بگرن ، وهوین هشیاربن ژ وان تشتیټ نوی نه ویټ تیغه دناف دینیدا، ههر تشته کی نوی بیټه د دینی دا ژ بیدعی یه، وههر بیدعه کا هه بیټ ژ خریاندن و بهرزه بونی یه).

(۲۰) نه گهر پسیار ژ ته هاته کرن : نه ری نیکه مینی پیغه مبهرا هاتیه فری کرن بو سهر عهردی کیژ بوو؟ ودوماهیکی وان کیژ بوو؟ بیژه: نیکه مینی پیغه مبهرا نوح بوو ﷺ، ودوماهیکی وان کو سهر وهری همی پیغه مبهرا نه ، پیغه مبهری مه (محمد) ه ﷺ ب هنارتنا وی ده سپیکا نیشانیټ بچیکیټ سه عه تا قیامه تی ده سپی کرن، فیجا فهره (واجب) ل سهر مه نه م نیمان و باوهری ب همی پیغه مبهرا ن بینین، به لگه:

فهرمودا نه بو هوریره یی دبیژت: پیغه مبهری به حسنی خه لکی خه شری کر ل روژا قیامه تی وگوت : ((فَيَأْتُونَ نُوحًا فَيَقُولُونَ : يَا نُوحُ أَنْتَ أَوَّلُ الرُّسُلِ إِلَيَّ أَهْلِ الْأَرْضِ وَسَمَّاكَ اللَّهُ عَبْدًا شَكُورًا.....)) [متفق عليه] دی ئینه نک نوحی ودی بیژنی : نهی نوح تو به که مینی پیغه مبهرانی بو عهردی هاتیه فریکرن و خودی ناق ل ته ئینایه ب عهده کی شوگردار بومه شه فاعه تی ژ خودی بخوازه.....

وبه لگه کو دوماهیک پیغه مبهر محمد ﷺ گوتنا خودی ته عالییه ﴿مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ﴾ [الأحزاب : ۴۰] موحه مبهد بابی چو زهلامین هه وه نه بوو، به لی نهو پیغه مبهری خودییه ودویماهی یی پیغه مبهرانه، فیجا پشتی وی هه تا روژا قیامه تی چو پیغه مبهری نی نابت. و فهرمودا به وبانیه کو وی گوت : پیغه مبهری گوت ((أَنَا خَاتَمِ النَّبِيِّينَ لَا نَبِيَّ بَعْدِي)) [اخرجه مسلم] .

و نه ز دوماهیک پیغه مبهرانه وچ پیغه مبهر پشتی من نائین، به لگه ل سهر هندی کو نهو باستر و خودان قه درتره ژ هه می پیغه مبهران ، فهرمودا نه بو هوریره ییه دبیژت: پیغه مبهری ﷺ گوت: ((أَنَا سَيِّدُ النَّاسِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ)) [متفق عليه] .

نه ز سهرودر و سیید و مه زنی خه لکی مه ل روژا قیامه تی ، و به لگه کو نهو ئیک ژ نیشانی قیامه تی ییت بچویکه ((بُعِثْتُ أَنَا وَالسَّاعَةَ كَهَاتَيْنِ)) وَأَشَارَ بِإِصْبَعِيهِ . [متفق عليه] . نه ز و سه عهت ییت هاتینه فریکرن نه ها هوسا : و پیغه مبهری تبلا خو یا نیقی دگهل یا شه ده دانی پیگه نان، و به لگه ل سهر هندی کو واجبه ل سهر مه نه م باوهری ب هه می پیغه مبهران بینین و نه وی کوفری ب ئیک ژ وان بدهت هینگی نه وی کوفری ب هه میان دا ﴿ آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ ﴾ [البقرة : ۲۸۵] پیغه مبهری خودی موحه مبهدی - سلاقی لی بن - باوهری ب وی ئینایه یا بو وی ب ودهی ژ نک خودایی وی هاتی، و خودان باوهران ژی باوهری ئینایه و کار ب قورنانا مه زن کرییه، هه مییان باوهری ب خودی ئینایه کو خودایه کی خودان سالوخته تین مه زن و تمامه، و کو خودی فریشته یین ب قه در هه نه، و کو وی کتیب یین ئینایه خواری، و پیغه مبهر بو خه لکی هنارتینه، نه م - خودان باوهر - باوهری ب هنده ک ژ وان

نائینین وکوفری ب هندهکان بکهین، بهلکی ئەم باوهرییی ب وان ههمییان دئینین . ﴿ إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴾ [النساء : ۱۵۰ - ۱۵۱] هندی ئەون یین ب خودی و حقاً وَاَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ﴿ [النساء : ۱۵۰ - ۱۵۱] هندی ئەون یین ب خودی و پیغهمبهرین وی کافر بووین ژ جوھی و فەلان، و دقین کو د نافهرا خودی و پیغهمبهرین وی دا ژیک جودا بکهن کو باوهرییی ب خودی بینن و وان پیغهمبهرین وی هنارتین درهوین دربیخن، یان باوهرییی ب هندهکان پیغهمبهران بینن و ب هندهکان نهئین، و ژ دره و بیژن هندهکان پیغهمبهران دره و ژ کیسی خودایی خو کرینه، و وان دقیت ریکهکی بو خو بگرن بو وی سەرداچوونا وان ژ نک خو ئینایه دهری ونوی دهریخستی. (۱۵۱) ئەوین هەنە کافرین ب راستی و دورستی، و مە بو کافران عەزابەکا ئەو پی بشکین و ڕەزێل ببن ئامادەکرێه (۱).

۲۱) ئەگەر پسیار ژ تە هاتە کرن: ئەری بانگەوازی و دەعوای هەمی پیغهمبهران بو چ تشتی بو دگەل خەلکی ؟ بیژە: بانگەوازی دگەل واندا دکرن کو پەرستنن و عیبادەتی خودی بتنی بکهن کو خودی چ شریک و هەفال نین، بەلگە: ﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ ابْعُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾ [النحل : ۳۶] و ب راستی د ناف هەر مللەتەکی بوری دا مە پیغهمبهرەکەن هنارتبوو دا فەرمانی ب پەرستنا خودی و گوهداری یا وی ل وان بکەت و وان ژ پەرستنا شەیتانی و صەنەم و مرییان بەدەتە پاش .

۱) دوماهیكا ئایەتی دا هاتیە گوتنا خودی تەعالایه : ﴿وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ﴾ [آل عمران: ۱۳۱] و هوین پەرژانەکی بو خو د نافهرا خو ووی ئاگری دا بدانن یی بو کافران هاتییه ئامادەکرن . ﴿وَسَارِعُوا إِلَيَّ مَغْفِرَةً مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ﴾ [آل عمران : ۱۳۳] و هوین ب گوهداریا خودی و پیغهمبهری وی لەزی بکهن دا غەفراندنەکا مەزن ژ نک خودایی خو ب دەست خو فە بینن، و بەحەشەکا بەرین، یا فرەهییا وی هندی عەسمانان و عەردی، خودی بو تەقواداران ئامادەکرێه . دبیتە دەلیل ل سەر هندی کو بەحشت و جەننەم هەردوو ییت هەین و دحازرن فیگافکی .

۲۲) نهگهړ پسيار ژ ته هاته کرن: نهړی پیناسا ته وحيدي چیه نهوا ههمی پیغه مبهران بانگه وازی بو دکره بیژه: په رستنا خودی ب تنی یه دعیباده تیدا، به لگه گوتنا خودی ته عالییه: ﴿وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا﴾ [النساء: ۳۶] وهوین په رستنا خودی ب تنی بکهن وخو ب دست وی فه به ردهن، وچو هه فپشکان بو وی د خودینی یی وپه رستنی دا چی نهگهړن ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ تو. نهی موحه ممه د. بیژه: نهوه نه للاه یی کو خوداینی یا وی ب تنی یه، وکسه ک شریکی وی نینه تیدا.

۲۳) نهگهړ پسيار ژ ته هاته کرن: نهړی ته وحيد چهند به شن؟

بیژه: سی به شن :-

۱- ته وحيدا ربوبییه تی .

۲- ته وحيدا ئلوهییه تی .

۳- ته وحيدا ناف و سالوخته تان .

وبه لگه: ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ ب نافی نه لاهی نه ز دست پی دکم، دا هاریکاریا من ل سهر خواندنی بکهت و ژ من قه بوول بکهت، نه للاه نافی خوداینی پاک وبلنده، یی کو په رستن بو وی ب تنی دئیته کرن، و نهغه تایبه تترین نافه ژ نافین خودایی، وژبلی وی نهو ل سهر کهسی دی نائیته دانان. (الرَّحْمَن) یی دلوفانییا وی ههمی مروفا هگرتین، (الرَّحِيم) یی دلوفانکار ب خودان باوهران، و نهغه هردو نافه ژی ژ نافین خودینه ﴿رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا﴾ [مريم: ۶۵] نهوه نه للاه خودایی عسمانان وعه ردی وهه رتشته کی د نافه ری دا، وخودان وئافراندهر ورپه به ری وان، فیجا تو نهی موحه ممه د. وی ب تنی بپه ریسه وصه بری ل سهر گوهدارییا وی بکه تو وهه چیبی دویکهفتنا ته بکهت، کهسی وهکی وی نینه د ناف و سالوخته وکریاران دا. نهغه هردوو نایه تین هه نی هه رسی چه قین ته وحيدي تیدا هه نه .

۲۴) نهگهر پسيار ژ ته هاته کرن : نهړی مهزنتین خیر(۱)، ومهزنتین گونهه کیژکن؟ بیژه: مهزترین خیر تهوحیده (په رستنا خودی بتنی یه) ، ومهزنتین گونهه شرک چیکرنا ب خودی یه، بهلگه: ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ﴾ [النساء: ۴۸] هندی خودی یه ل وی نابورت وگونههی بو ژئی نابته یی کهسهکی ژ چیکرییین وی بو وی بکهته هه فیشک، یان ب ههر رهنکهکی کوفری کافر ببت، و ههر گونهههکا دی یا ژ شرکی کیتر بت نهو بو وی ژئی دبهت یی وی بقیټ، ﴿فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ ﴿۱۰۱﴾ وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ ﴿۱۰۲﴾ فَلَوْ أَنْ لَنَا كَرَّةٌ فَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ﴾ [الشعراء: ۱۰۰-۱۰۲] فیجا کهس مههدری بو مه ناکهت. کو مه ژ عهزایی خلاس بکهت، وکهس نینه ب دورستی هه فالینییا مه بکهت ودلی وی ب مه بسوژت. (۱۰۲) فیجا خوزی مه زفرینهکا دی بو دنیایی ههبا، دا نه م بباينه ژ خودان باوهرین رزگار بووی .

وئهنسی کوری مالکی [رازیبوونا خودی لی بیت] دبیژت: پیغه مبهری ﷺ گوت: ((شَفَاعَتِي لِأَهْلِ الْكِبَائِرِ مِنْ أُمَّتِي)) [أخرجه أحمد] .

شه فاعهتا من بو خودان گونههیت مهزنه ژ ئوممهتا من، ئهفه دبیته دهلیل کو کهیف خوشتر مروف بشه فاعهتا پیغه مبهری خودانیټ گونههیت مهزمن، وشه فاعهت بو مروقیین موشرک نینه .

(۱) نافی تهوحیدی بویه خیر وباشی ههروهکی هاتیه فهگوهاستن ژ عبدالله کوری عهمری کوری عاصی [رازیبوونا خودی ل ههردووکا] بیت ژ پیغه مبهری فهگوهیژت ، ئیمامی ترمذی وابن ماجه فهگوهیژن وحه دیسهکا دورسته .

وناف لی ئینانا شرکی کریتی وگونهه هاتیه دگوتنا خودی تهعالادا: ﴿بَلِي مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهَا حَظِيَّتُهُ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ﴾ موجهدی وبایی وائی وغیری وان گوتن : وهکی هاتی دتهفسیرا ابن جریری دا : نهو سیئه نهوا هاتی دفی نایهتیدا ب رامانا شرکی دنیټ ، ودفی چه ندیدا رون دبیت نهزانین وبه رزه بوونا خه وارجا کو نایهتین وهکی فان بو خو دکنه دهلیل کو گونههکاریین موسمانا کافرن .

جابرئ کورئ عبدالله دبیژت: پیغه مبهری خودئ ﷺ گوت: ((مَنْ مَاتَ لَا يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا دَخَلَ الْجَنَّةَ وَمَنْ مَاتَ يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا دَخَلَ النَّارَ)) [خرجه مسلم]. هه چیئ بمیریت ج شرکی ب خودئ چیئنه کهت دیف ژور به حشتئ کهفیت ، وهه چیئ بمیریت وشرکی بو خودئ چیئبکهت دی ب ژور جههنه می کهفیت .

۲۵) نه گهر پسیار ژ ته هاته کرن: ئه ری پیکیت (مراتب) دینی چهندن ؟

بیژه: سی نه: ئیسلام وئیمان وئیحسانن.

به لگه فهرمودا عومهری کورئ خه گابییه [رازی بونا خودئ لی بیت]: تیدا هاتیه کو جریلی ﷺ پسیارا ئیمانی؟ پاشی ئیسلامی؟ پاشی ئیحسانی؟ ژ پیغه مبهری ﷺ کر وپیغه مبهری ﷺ به رسقا وی دا .

۲۶) نه گهر پسیار ژ ته هاته کرن: ئه ری روکنیت ئیمانی چهندن؟ بیژه: پینجن،

وبه لگه فهرمودا عبدالله کورئ عومهریه : کو پیغه مبهری ﷺ گوت ((بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَيَّ خَمْسٍ شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ وَالْحَجِّ وَصَوْمِ رَمَضَانَ)) [متفق عليه] .

ئیسلام هاتیه ئافا کرن ل سهر پینج بناخه یه (شه ههدان ب خودئ وپیغه مبهری، کرنا نفیژا، دانا زه کاتی، نه دا کرنا چه چی، روژیگرنا رهمه زانی) .

۲۷) نه گهر پسیار ژ ته هاته کرن: ئه ری باوهری (الایمان) چیه ؟

بیژه : گوتنا ب ئەزمانی و باوهریا ب دلی و کار پیکرنا ب ئەندامیت له شییه وکیم دبیت ب گوننه هان وزیده دبیت ب خیر وقه نجیان .

* به لگه ل سهر هندی کو ئیمان گوتنه ب ئەزمانی وکار پیکرنه ب ئەندامیت له شی: ((الْإِيمَانُ بَضْعٌ وَسَبْعُونَ أَوْ بَضْعٌ وَسِتُّونَ شُعْبَةً فَأَفْضَلُهَا قَوْلُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَدْنَاهَا إِمَاطَةُ الْأَذِي عَنِ الطَّرِيقِ وَالْحَيَاءُ شُعْبَةٌ مِنَ الْإِيمَانِ)) [متفق عليه]، (باوهری چهفتئ وتشتهك يان شيست وتشتهك پارچه يه ، باوهریا ژ ههمی بهرز وبلند تر گوتنا (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) وکیمترین پلا باوهری پافز کرنا ریکی یه ژ تشتهکی ب نه زیهت ونه خوشی ، وشهرم ژ ی پارچه که ژ باوهری). وپه یقا (بضع) بو ژماره (۳...حه تا... ۹) تیتته گوتن .

★ به لگه ل سهر هندى كو وباوهرى ب دلى يه حه ديسا عومهر يه نهوا بوورى د
 نهركانيټ ئيمانى دا، وگوتنا خودى تهعالا ((وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ)) [المائدة: ۲۳]
 وخو بهيلنه ب هيقييا خودى ب تنى فه، نهگهر ههوه باوهرى ب پيغه مبهرى وى ههيه،
 وهوين كارى ب شريعه تى وى دكهن ، و ژ نههسى كورى مالكى [رازى بونا خودى لى بيت
 [كو پيغه مبهرى ﷺ گوت ((آيَةُ الْإِيمَانِ حُبُّ الْأَنْصَارِ وَآيَةُ النَّفَاقِ بُغْضُ الْأَنْصَارِ)) [متفق عليه] .
 (نیشاننا باوهری بی فیانا نه نصاریانه- كو خه لکى مه دینی نه - ونیشاننا دوریاتی
 كه ربقه بوونا ژ نه نصاریانه).

★ به لگه ل سهر هندى كو باوهرى زيده دبیت ب كارين چاك گوتنا خودى تهعالا
 ﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَى
 رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ﴾ [الانفال : ۲] هه ما خودان باوهرين راست و دورست ب خودى نهون يين
 نهگهر به حسى خودى هاته كرن دلين وان فه دلهرزن، ونهگهر نايه تين قورنائى بو وان
 هاتنه خواندن باوهرىيا وان پتر لى دنيت، ونه خو دهيلنه ب هيقييا خودى فه،
 نه هيقييى ژ كهسى دى دكهن، ونه ژ كهسى دى دترسن . وگوتنا وى ﴿هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ
 السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ﴾ [الفتح : ۴] نهوه يى ل روظا
 (خوده يبيى) رحه تى وتهناهى هافيتييه دلين خودان باوهران، وباوهرى تيدا موكم
 كرى، دا باوهرىيا وان ب خودى ودويكهفتنا وان بو پيغه مبهرى زيده تر لى بيت. وگوتنا
 وى ﴿وَيَزِدَادَ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا﴾ [المدر: ۳۱] ودا باوهرى يا خودان باوهران ب خودى
 وپيغه مبهرى وى پتر لى بيت .

★ به لگه ل سهر هندى كو باوهرى كي م دبیت ب كارين خراب وگوننه هان ههر به لگين
 زيده بونا باوهرى نه نانكو ماده م ب باشي زيده دبیت مهعنا وى ب خرابيى كي م دبیت
 وژ بهر كو بهرى نهوه زيده بيت نهوه يا كي م بوو . ئيمامى بوخارى دبيژتن د (كتاب
 الايمان) ژ "صه حيجا خو" بابى (۳۳): نهگهر تشتهك ژ تمامي هيللا هينگى دى كي م
 بيت .

و حه‌دیسا چه‌قیّت ئیمانی ئەوا مه به‌حس کری به‌ری چه‌نده‌کی، و حه‌دیسا ئەبو سه‌عیدی خودری [رازیبونا خودی لئ بیت] کو پیغه‌مبه‌ری ﷺ گوت: ((مَنْ رَأَى مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ وَذَلِكَ أَضْعَفُ الْإِيمَانِ)) [رواه مسلم].

(هه‌چی ژ هه‌وه کاره‌کی خراب دیت بلا ب گوه‌ورپیت ب ده‌ستی خو، ئەوی شیانیّت گوه‌ورپینی هه‌بن دقیت ب گوه‌ورپیت ب ده‌ست وه‌یزا خو وه‌کی سه‌روک و حاکمان – فیجا ئەگه‌ر نه‌شیا بلا ب ئەزمانی خو گوه‌ورپیت – ئەفه بو زانا ومروفتیت شاره‌زانه کو ئەو شیره‌تا ل خه‌لکی بکه‌ن وی گوننه‌هی نه‌که‌ن، فیجا ئەگه‌ر نه‌شیا گوننه‌هی ومونکه‌ری ب ئەزمانی خو بگوه‌ورپیت بلا ب دلی خو ژۆ توپه‌رت وپۆ رازی نه‌بت وئه‌فاهه‌نی کیمترین پله‌ییت باوه‌ری نه) دقۆ حه‌دیسۆ دا دیار دبیت کو ئینکارا مونکه‌ری ژ ئیمانی یه .

۲۸) ئەگه‌ر پسپار ژ ته‌هاته کرن : ئەری روکنیت باوه‌ری چه‌ندن؟ بیژه: شه‌ش روکن، به‌لگه: فه‌رمودا عومه‌ری کوری خه‌ططابیه [رازیبونا خودی لئ بیت] ده‌می جبریلی ﷺ پسپار ژ پیغه‌مبه‌ری ﷺ کری وگوتی: باوه‌ری چیه؟ گوت: ((أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ)) [رواه البخاري ومسلم]

باوه‌ری ئەفه‌یه: (تو ئیمانی ب خودی وب مه‌لائیکه‌تیت وی وب کیتابیت وی وب پیغه‌مبه‌ریت وی وب روژا قیامه‌تی وب قه‌زا وقه‌ده‌ری خپروشه‌ریت وی بینی).

۲۹) ئەگه‌ر پسپار ژ ته‌هاته کرن: ئەری پیناسا (ئیحسان) چاکیی چیه دنافه‌را به‌نی و خودی دا؟ بیژه: په‌رستنا خودی بکه‌ی هه‌ر وه‌کو ئەو یی ته‌دبیت وئه‌گه‌ر تو وی نه‌بینی ئەو ته‌دبیت، هه‌ر وه‌کی هاتی دفه‌رمودا عومه‌ری کوری خه‌ططابیدا [رازیبونا خودی لئ بیت]: ((أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ)) [رواه البخاري ومسلم].

۳۰) ئەگه‌ر پسپار ژ ته‌هاته کرن : ئەری حوکی وی که‌سی چیه ئەوی قه‌سه وجفینا دبیزته خودی یان پیغه‌مبه‌ری یان دینی یان هه‌ر تشتی هه‌بیت یی وه‌کی فان؟

بیژه: حوکی وی گاه‌ریا مه‌زنه (کفر اکبر) هه‌چی ب دلی خو وه‌بیزت وعه‌مدن بی خورتی لی بیته کرن هینگۆ ئەو مروفت دۆ ژ دینی ئیسلامی ده‌رکه‌فیت ، به‌لگه:

﴿قُلْ أَبَا اللَّهِ وَإِيَّاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ﴾ لَا تَعْتَدُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ ﴿[التوبة: ۶۵ - ۶۶] ^(۱) (تو - ئەى موخەممەد - بېژە وان: ئەرى ھەوہ ب خودی وئایەتین وی وپیغەمبەری وی یاری دکرن؟ (۶۶) ھوین - ئەى گەلى دورویان - داخوازا لیبۆرینی نەکەن چو مفا د داخوازا ھەوہ دا نینە، چونکی ھوین ب فی گۆتتا خو یین کافر بووین).

۳۱) ئەگەر پسیار ژ تە ھاتە کرن : ئەرى جزایی موسلمانا و جزایی کافرا چییە ل رۆژا قیامەتی ؟ بېژە:

★ جزایی موسلمانا یی دبه حشتیت بلندا : ﴿إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ﴾ جَزَاؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ ﴿ [البينة : ۷ - ۸] (ھندی ئەون یین باوهری ب خودی ئینای و دویکەفتنا پیغەمبەری وی کری و چاکى کرین، چیترینی خەلکی ھەمیی ئەون. (۸) جزایی وان رۆژا قیامەتی ل نک خودایی وان ئەو بەحەشتن یین ئەو لی ئاکنجی دبن زیئە دخۆشن، رووبار د بن قەسرین وان دا دچن، ھەر و ھەر ئەو تیدا دمینن، خودی ژ وان رازی بوویە و کارى وان یی چاک قەبویل کرییە، و ئەو ژى ژ وی رازی بووینە ژ بەر وی قەدرى وی دایە وان، ئەو جزایی باش بو وییە یی ژ خودی ترسای و خو ژ گونەھان دایە پاش).

★ و جزایی کافرا بنی جەھنەمی یە: بەلگە: ﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فِيمَوْتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا كَذَلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَافِرٍ﴾ [فاطر : ۳۶] (وئەوین کافر

(۱) چ جوداھی (فرق) دنافبەرا حوکمی وی نینە ئەوئ قەسا بېژتە پیغەمبەری مە (محمد) ی یان بېژتە ھەر پیغەمبەرەکی یان قەسا بېژتە مەلائیکەتەکی ژ مەلائیکەتان یان دزایەتیا وان بکەت یان دزایەتیا ئیک ژ وان بکەت ئانکو ببیتە دوژمنی ئیک ژ وان - یان بېژت من باوهری ب ئیکی ھەییە وئەز باوهری ب فلانی پیغەمبەری نائینم ، حوکمی فی کەسی ھوسا کافرەکی سۆر و سۆرە ، بەلگە : ﴿اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ﴾ [الحج : ۷۵] ، ﴿لَا نُفِرْقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ﴾ [البقرة : ۲۸۵] ، ﴿قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَيْ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفِرْقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ﴾ [البقرة : ۱۳۶] ﴿مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ﴾ [البقرة : ۹۸] .

بووین ئاگرئ جههنه می یئ هلکری بو وان ههیه، نه نهو تیدا دئینه مراندن، دا رچهت ببن، و نه عهزبا وی ل وان دئیته سفکرن، و فی رهنگی جزای خودی ددهته ههر یهکی کافرایی ب وی وپیغهمبهری وی بکهت)،

★ بهحشت یا ل وی جهی چ جیه ژ وی بلند تر نههین، بهلگه: ﴿ وَلَقَدْ رَأَاهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَىٰ ﴾ [النجم: ۱۳ - ۱۵] (و ب راستی موحه ممدی - سلاق لی بن - جارهکا دی ژی جبریل دیتبوو ل نک دارا سیدری یا دویمایی ل عهسمانی هفتی، یا کو تشتی ژ عهردی بلند دبت دگهته ویری، و تشتی د سهر دا زی دئیته ویری، بهحشتا (مهئوایی) یا ژفان پی بو تهقواداران هاتییه دان ل نک وی جهییه) ، جههنه یا ل نزمترین جیدا ، بهلگه: ﴿ اَكْتُبُوا كِتَابَهُ فِي سَجِّينٍ فِي الْأَرْضِ السُّفْلَىٰ ﴾ [اخرجه احمد فی المسند] . (هوین نافی وی بنقیسن دسجینیدا دبنی عهریدا) .

وئهم نابیزین فلان مرؤف دی چپته بهحشتی یان فلان مرؤف دی چپته جههنه می تینه بیت نهگهر مه بهلگهک پی هه بیت ، نانوئهم ژ کیسی خو نائاخقین وکسهکی نابینه بهحشت وجههنه می، ﴿ وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ ﴾ [الإسراء: ۳۶] وتو - نهی مرؤف -

ل دویف وی تشتی نهچه یئ تو چو ژئ نهزانی، بهلکی خو ژئ پشت راست بکه پاشی .

۳۲) نهگهر پسیار ژ ته هاته کرن : نهری چه ند قوناغ مرؤفی هه نه؟ بیژه: سی نه:

۱- ژيانا دونيايا هه فال هیل وپویج ، بهلگه: گوتنا خودی تهعالیه ﴿ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْعُرُورِ ﴾ [آل عمران: ۱۸۵] (وژینا دنیا یی هه ما ب تنی خوشییهکا بهروهخته، فیجا هوین پی نهئینه خاپاندن) .

۲- ژيانا قهبری، بهلگه: گوتنا خودی تهعالیه ﴿ وَمَنْ وَّرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَيَّ يَوْمٍ يُعْتَشُونَ ﴾ [المؤمن: ۱۰۰] (و د ناقبهرا وی و دنیا یی دا په ردهیهک ههیه ناهیلت نهو بزقرتهقه ههتا رؤزا قیامهتی) .

۳- ژيانا ههروههر وئاکنجیونی ، بهلگه : گوتنا خودی تهعالیه ده می بهحسی خودان باوهری بنه مالا فرعهونی کری : ﴿ يَا قَوْمِ إِنَّمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌ وَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ ﴾ [غافر: ۳۹] نهی مللهتی من هندی نهف ژینا دنیا یییه ژینهکا بهروهخته

مرؤف کیمه کی خوشییی تیدا دبهت، پاشی ئەو پویج دبت ونامینت، فیجا هوین خو پى پشت گهرم نهكهن، وهندی ئاخهرته بوان خوشییین تیدا ههین ئەوه جهی لی ئاكنجیبوونى.

(۳۳) ئەگەر پسیار ژ ته هاته کرن: ئەرى ئیکه مین مال ژ مالیت ئاخهرتی کیشکه ؟ بیژه: ئیکه مین مال ژ مالیت ئاخهرتی قهبره، بهلگه : فهرمودا عوتمانى کورى عهفانیه [رازیبونا خودی لی بیت] کو پیغه مبهرى خودی ﷺ گوت: ((الْقَبْرُ أَوْلُ مَنَازِلِ الْآخِرَةِ فَإِنْ يَنْجُ مِنْهُ فَمَا بَعْدَهُ أَيْسَرُ مِنْهُ وَإِنْ لَمْ يَنْجُ مِنْهُ فَمَا بَعْدَهُ أَشَدُّ مِنْهُ)) هندیکه قهبره ئیکه مین مالا ئاخهرتی یه، فیجا ئەگەر ژى خلاس بوو ئەوا پشتی وى ههمی ژ وى بسانهی تره، وئهگەر ژى خلاس نه بوو ئەفا ل دویفدا تیت ژ وى بزهمهت تره دووژوارتر بت) .

(۳۴) ئەگەر پسیار ژ ته هاته کرن: ئەرى بیر و باوه ریّت ته چنه دهر باره ی خوشی و نه خوشی و عهز ابا قهبرى؟ بیژه: بیر و باوه ریّت من کو خوشی و نه خوشی بو ههر مرؤفه کی ههیه ول دویف کاریت وانه: بهلگه دهیکا مه عایشایی [رازیبونا خودی لی بیت] گوت : من پسیار ژ پیغه مبهرى کر ﷺ ل دور عهز ابا قهبرى: گوت ((عَذَابُ الْقَبْرِ حَقٌّ)) [بوخاری فه دگو هیزت] عهز ابا قهبرى یا هه ی وراسته .

وعایشایی [رازیبونا خودی لی بیت] گوت: پیغه مبهرى ﷺ خو ب خودی دپاراست ژ عهز اب و سه رده چونا قهبرى و فیتنه و سه رده چونا مه سیحی ده ججال، ودفی حه دیسیدا دیار دبیت کو عهز اب و فیتنا قهبرى یا ههیه و فیتنا مه زن یا ده ججالی یه () .

وبه لگه بو هندی کو خوشی ههیه دقه بریدا فهرمودا بهرائی یه [رازیبونا خودی لی بیت] وتیدا هاتیه: ((وَأَمَّا الْمُؤْمِنُ فَيَقَالُ : وَأَلْبَسُوهُ مِنَ الْجَنَّةِ وَافْتَحُوا لَهُ بَابًا إِلَى الْجَنَّةِ قَالَ

(۱) (مه سیحی ده ججال : ئەو ججیلی سهر خه لهك ل دوماهیکا دونیایی دى ئیت و ژدره و دبیزت ئەز پیغه مبهرم و پاشی دى بیژت ئەز خودی مه) و په یفا — مه سیح : ئانکو چافى وى یى راستى یى حلییه و مهسح کریه و دبیزن راما نا وى ئەو عهردی هه میى ب پیت خو دگهریت و دبیزن بى پیت وى وهکی ییت مه نینن ئانکو بنى پیت وى دراستن نه وهکی ییت مه بیچه کی د قهوسن — و په یفا ده ججال — ئەو ی گه لهك دره و درانیا دکهت.

فِيَاتِهِ مِنْ رَوْحِهَا وَطِيْبِهَا وَيُفْسِحُ لَهُ فِي قَبْرِهِ مَدًّا بَصْرَهُ)) [ئيمامى ئەحمەد فەدگوهيژت].
 وهنديکه مروقي خودان باوهره دى بو وى ئيته گوتن: جلكيت بهحهشتى بکهنه
 دبهردا ودهرگهههکی ژ بهحهشتى بو فهکهن، فيجا دى بيهن وههوايى خوشى وى
 ئيتى، وهندى چافيت وى دونياى ديين دى هند فهبرى وى فرهه بيت).

۲۵) ئەگەر پسيار ژ ته هاته کرن: ئهري توچ دبيژى بو مهحشهري وراوستيانا ل
 حهشري وحيسابى ووهرگرنا کتیبين خير وگوننهها، بيژه: من بير وباوهر پى ههنه
 وحهقيهکا بى شك وگومانه، بهلگه ﴿ زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي
 لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴾ [التغابن : ۷] (ئهوين کوفر ب خودى
 كرى ژ درهه گوتن: پشتى مرنى ئەم ژ گوران ناښينه راکرن، تو - ئەى موحهمههه -
 بيژه وان: بهلى ئەز ب خودايى خو کهمه هوين دى زيندى بن ودى ژ گوران ئينه
 راکرن، پاشى بهحسى وى كارى دى بو ههوه ئيته کرن يى ههوه د دنيايى كرى، وهه
 چهنده ل سهه خودى يا ب ساناهيهه)، ﴿ قَتُلْ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ إِلَىٰ شَيْءٍ نَكُرٍ ﴿۱۰﴾
 خُشَعًا أَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُنْتَشِرٌ ﴿۱۱﴾ مُهْطِعِينَ إِلَى الدَّاعِ يَقُولُ
 الْكَافِرُونَ هَذَا يَوْمَ عَسْرٍ ﴾ [القمر : ۶ - ۸] (فيجا تو - ئەى موحهمههه - پشت بده وان،
 وبو وان ل هيشيا روزههكا مهزن به. روزهه گازيکهه بو تشتهكى كريت گازی دكهت، كو
 راههستانا بو حسيبييهه، (۷،۸) چافين وان دشكهستينه، ئەه وهسا زوى ژ گوران
 دهردكهفن دى بيژى ئەه كولينه بهلاقبووين، ئەه ب لهز فهستا وى تشتى دكهن يى
 ئەه بو هاتينه گازيكرن، كافر دبيژن: ئەفه روزههكا ب زهحهمهته وگلههك يا ب
 ترسهه)، ((فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ ﴿۱۰﴾ فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا ﴿۱۱﴾ وَيَنْقَلِبُ إِلَىٰ
 أَهْلِهِ مَسْرُورًا ﴿۱۲﴾ وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ ﴿۱۳﴾ فَسَوْفَ يَدْعُو ثُبُورًا ﴿۱۴﴾ وَيَصْلَىٰ
 سَعِيرًا)) [الانشاق : ۶ - ۱۲] (فيجا ههچيى كيتابا كرياتين وى بيته د دهستى وى
 يى راستى دا، وهه مروقي خودان باوهره، حسيبا وى دى يا ب ساناهى بت، وهه ب
 كهيف دى زفرته نك مروقين خو ل بهحهشتى، وههچيى كيتابا وى ژ پشت وى فه
 بو بيته دان، وهه مروقي كافره، ئەه دى نرينى ب تيچوونى ل خو كهت، ودى چته
 ناگرى دا تام بکهته گههه ما وى) ﴿ يَوْمَ نَدْعُو كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمامِهِمْ فَمَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ

فَأُولَئِكَ يَقرءُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يُظَلِّمُونَ فِتْيَانًا ﴿۷۲﴾ وَمَنْ كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِي الآخِرَةِ
 أَعْمَىٰ وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿[الاسراء : ۷۱ - ۷۲]﴾ (نهی موحه ممد تو بو ترساندن و مزگینیدان
 به حسې رږوژا رابوونې بکه، دهمې خودې کوم کومه گازی مروځان دکهت و د گهل دا
 پیشه وایې هر کومه کي یې نه و د دنیا یې دا ب دویف کهفتین، فیجا هه چییې چاک
 بت ژ وان، وکیتابا وی ب دهستی وی یې راستې بو هاته دان، نه و ب کهیف وشاهی
 کیتابا باشییېن خو دې خوینن، و خو ته مهت وی داډا د بهرکې خورمې دا تشتک ژ
 خیرا کارې وان یې باش نائیته کیمکرن، وهه چییې ل فی دنیا یې دلې وی ژ
 نیشانین شیانا خودې یې کوره بت، و باوهرییې ب وی نه نینت یا بو موحه ممد
 پیغه مبهری سلا ف لی بن هاتی، نه و ل رږوژا قیامه تی ژ ریکا به حه شتی دې یې کوره
 بت، و ژ ریکا هیدا یه تی دې یې به رزه تر بت).

۳۶) (نه گهر پسیار ژ ته هاته کرن: نه ری خودان باوهر دې خودایې خو بینن ل روژا
 قیامه تی ؟ بیژه: به لی دې بینن ل قیامه تی ول به حه شتی ژی، به لگه: ﴿وَجُودٌ یَوْمَئِذٍ
 نَاصِرَةٌ ﴿۲۲﴾ اِلٰی رَبِّهَا نَاطِرَةٌ ﴿[القیامة : ۲۲ - ۲۳]﴾ رږوژا قیامه تی رپوییېن دلخو شان دگه ش
 وجوانن، نه و نافراندهرې خو دبینن و خو شییې ب وی چه ندې دبهن، و نیمامې
 بوخاری و موسلم ژ جابری کوری عبدالله [رازی بونا خودې ل همدووا بیت] فه دگو هیزت دبیژت:
 پیغه مبهری ﷺ گوت: ﴿اِنَّكُمْ سَتَرُونَ رَبَّكُمْ یَوْمَ الْقِیَامَةِ﴾ بی شک هوین دې خودایې خو
 بینن ل روژا قیامه تی)، نیمامې موسلم ب ریکا هه ممدای کوری سه له مه ی نه و ژ
 پابتی نه و ژ عبدالرحمن ی کوری بابی له یلا ی نه و ژ صوهه ییې
 فه دگو هیزن [رازی بونا خودې ل همیان بیت] کو پیغه مبهری ﷺ گوت: ((اِذَا دَخَلَ اَهْلُ الْجَنَّةِ
 الْجَنَّةَ یَقُولُ اللّٰهُ تَبَارَكَ وَتَعَالٰی تُریدُونَ شَیْئًا اَزِیدُكُمْ فِیَقُولُونَ اَلَمْ نُبِیضْ وُجُوْهَنَا اَلَمْ نُدْخِلْنَا
 الْجَنَّةَ وَتُنَجِّنَا مِنَ النَّارِ - قَالَ - فِیْکَشِفُ الْحِجَابَ فَمَا اَعْطُوا شَیْئًا اَحَبَّ اِلَیْهِمْ مِنَ النَّظَرِ
 اِلٰی رَبِّهِمْ عَزَّ وَجَلَّ))^(۱) نه گهر نه هلی به حه شتی چوونه دبه حشتیدا ، خودایې پاک

(۱) ((یَوْمَ تَبِیضُ وُجُوْهُ وَتَسْوَدُ وُجُوْهُ)) [الایتان من سورة آل عمران : ۱۰۶ - ۱۰۷] رږوژا قیامه تی
 رپوییېن دلخو شان یین باوهری ب خودې و پیغه مبهری وی نییای، و کار ب فهرمانا وی کری سپی دبن، و رپوییېن
 شهرمزاران یین باوهری ب پیغه مبهری وی نه نییای، و گوهدارییا فهرمانا وی نه کری ږم ش دبن .

وبلند دى بیټ : نهرى ههوه تشتهك دقيت نهز ل ههوه زيدهكه، دى بيژن: ما ته ريټ مه سى نهكرينه؟ ما ته نههم بزور بههشتى نهئيخستينه؟ گوت: دى ستارى(حيجاب) دناقبهرا مروفي وديتنا خودا پراكت ، نينه تشتهك خوشتقى وشرينتر بت ل نك وان ژ ديتنا خودى تهعالا))، ومروفي كافر خودى نابين ﴿كَلَّا إِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَمَحْجُوبُونَ﴾ [المطففين: ۱۵] . وه نينه وهكى كافر دبيژن، بهلكى نهو روژا قيامهتى ژ ديتنا خودايى خو د بى بارن .

۳۷) نهگهر پسار ژ ته هاته كرن: نهرى ته چ بيروباوهر ههنه دهربارهى قورئانا پيروز نهوا هاتيه نفيسين د بهرپهراندا (مصحف)يدا ؟ بيژه: من بيروباوهر ههيه كو نهو گوتنا خودى تهعاليه ونههاتيه چيكرن (غير مخلوق) بهلكو صيفهتهكه ژ صيفهتين خودى ، بهلگه ﴿وَإِنْ أَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّى يَسْمَعَ كَلَامَ اللَّهِ﴾ [التوبة: ۶] (ونهگهر يهك ژ وان بوت پهريسين خوین ومالى وان هاتيهه ههلالكرن داخوازكر كول سهر بهختى ته بت تو - نهى موحهمههد - بهختى خو بدى، ههتا وى گوهل قورئانى ببت و ب باوهرييى ناگههدار بت).

۳۸) نهگهر پسار ژ ته هاته كرن: نهرى قورئان ب زمانى عهدهبيه يان بزمانى عهدهميه؟ بيژه: بهلى قورئان ب زمانى عهدهبى هاتيه خارى، بهلگه: ﴿إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ﴾ [الزخرف: ۳] هندی نهمین مه قورئان ب زمانى عهدهبان بو موحهمههدى - سلافل بن - ئينا خوارى، دا بهلكى هوين تى بگههن وهزيين خو د رمان ودهليين وى دا بکهن .

﴿نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ﴿۱﴾ عَلَيَّ قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿۲﴾ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ ﴿۳﴾﴾ [الشعراء: ۱۹۳ - ۱۹۵] جبريلى دهسپاك ونهمین نهو يا ئينايه خوارى، ووى نهو بو ته - نهى موحهمههد - يا خواندى ههتا ته د دلى خو دا ژبهركرى وتو تى گههشتى، دا تو ببييه ژ پيغهمبهريين خودى يين مللهتين خو ژ عهزبا خودى دترسين، ودا تو ب فى قورئانى مروف ونهجنان ههميان بترسينى. جبريلى نهو ب زمانهكى عهدهبى يى ناشكهر بو ته ئينا خوارى، يا رمان ناشكهرايه، ونهو وان ههمى تشتان ناشكهر دكهت يين نهو ههوجه دبنى ژ كارى دين ودنيايى .

۳۹) نه گهر پسيار ژ ته هاته کرن: نه ری خودی ناف و سالوخته هه نه؟ بیژه: به لی خودی ناف و سالوخته بیټ ههین وب و یقه دگری داینه وب کی ر وی دئین، ﴿وَلِلّٰهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنٰی فَادْعُوْهُ بِهَا﴾ [الأعراف: ۱۸۰] و خودایی پاک و بلند باشنا هه نه، یین هندی دگه هینن کو نه و خودانی مه زنییی یه، وه می نافین وی دباشن، فیجا تشتی هه وه بقیټ هوین ب باشنا فین وی داخوازی ژئی بکن ﴿وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْأَعْلٰی وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِیْمُ﴾ [النحل: ۶۰] و سالوخته یین بلند ژ ته کووزی و بی منه تییا ژ خه لکی

بو خودی هه نه، و نه وه یی د ملکی خو دا زال، و د ریقه برنا خو دا یی کاربنه جه ﴿قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ﴿۱﴾ اللّٰهُ الصَّمَدُ ﴿۲﴾ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ﴿۳﴾ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ ﴿۴﴾ تو . نه ی موحه ممه د - بیژه: نه وه نه للاه یی کو خوداینی یا وی ب تنیییه، و که سه ک شریکی وی نینه تییدا. خودی ب تنیییه یی هه وجه یی ژئی دئینه داخواز کرن. نه وی چو زاروک هه نه، و نه دایباب، و نه ژن. و نه وی چو هه فکویف هه بووینه، نه د نافین وی دا، نه د سالوخته و کریاران دا، یی پاک و پیروز بت.

ودسه حیجا بوخاری و موسلمی دا هاتییه فه گوهاستن ژ عائیشایی [رازیبونا خودی لی بیت] گوت: زه لامه کی نفیژ ل به راهیا کومه کی دکر هه رگافا خاندنا قورنایی بدوماهیک ئیناتا دا سوره تا (الاخلاص) کو ﴿قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ﴾ خوینت، نه فاهه بو هه قالین وی نه خوش بوو ژ بهرکو بقی رهنگی پیغه مبهری ﷺ نه کریه، ژ بهر هندی پیغه مبهری ﷺ جابا وی فریکر و پسیار ژیکر و گوتی نه ری ژ بهر چ تو وه تکه ی؟، وی گوت: نه ز چه ژئی دکمه چونکو نه و صیفه تی خودی یه ((لَا تَهَا صِفَةٌ الرَّحْمٰنِ))، پیغه مبهری ئیقرار پیدا و گوتی کانی چه وا تو چه ژ فی سوره تی دکمه خودی ژئی هوسا چه ژ ته دکته ^(۱).

(۱) دبیته دهلیل کو نه ف سوره تا (الاخلاص) گه له کا مه زن و تژی خیر و بهر هه که ته، خیرا وی بهرامبه ر سیکا قورنایی یه ، نانکو هه رجارا مروّف جاره کی بو خو فی سوره تی بخوینت دی بو مروّفی بخیرا سیکا قورنایی ئیته حسیبکرنی و نه گهر سیجارا خاند هینگی هه روه کی وی قورنای هه می خاندی ، و نه فه مرگینییه کا مه زنه بو وان مروّفان نه ویت دبیزن نه م نزانین قورنایی بخوینن؟ نه فه خودی ته عالا یی دبیزته وان هه ر گافا هه وه سیجارا ﴿قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ﴾ خاند هه ر

ونافین خودی تهعالا هندن کو نائینه ههژماتن ب ههژمارهکی ل نک مه دیار بن وئهم بزاین کانی چندن . ((لَا أَحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ)) (نهشیم مهده وسه ناییت ته ب ههژمیږم) ئهف هه دیسه ئیمای موسلم ژ عانیشایی فهگوهاستی یه^(۱) .

٤٠) ئهگهر پسپار ژ ته هاته کرن: ئهري ئیک ههیه ژبلی خودی زانینا تشتی نهپه نی وفهشارتی (علم الغیب) بزانیته؟ بیژه : کهسهک نینه ژ بلی خودی تهعالا زانینا تشتی نهپه نی وفهشارتی بزانیته ﴿وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ﴾ [آل عمران : ۱۷۹] ﴿فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ﴾ [یونس : ۲۰] تو . ئه ی موحه ممهده . بیژه وان: ژ خودی پیقهتر کهسهک تشتی نه بهرچاڤ نزانته ﴿وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ﴾ [الأنعام : ۵۹] (وکلیلین غه بیی ئانه کو: یین گهنجینه یین تشتی نه بهرچاڤ، ل نک خودینه، ژ وی پیقهتر کهس پی نزانته) .

٤١) ئهگهر پسپار ژ ته هاته کرن : ئهري ده می هاتنا روژا قیامه تی کهنگی یه ؟ بیژه : زانینا ده می روژا قیامه تی ژ تشتین نهپه نیه ئه وین کهسهک نزانته ژ خودی تهعالا پیقهتر، ﴿إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ﴾ [لقمان : ۳۴] هندی خودی یه . ئه و ب تنی . دزانت کانی کهنگی قیامهت دی رابته ﴿إِلَيْهِ يُرْدُ عِلْمُ السَّاعَةِ﴾ [فصلت : ۴۷] زانینا ده می قیامهت ی بو خودی ب تنی دزفرت، و ژ وی پیقهتر کهس نزانته ئه و کهنگی دی رابته .

عومهر [رازی بونا خودی لی بیت] دبیژت : پیغه مبهری ﷺ گوت: ((وَلَا يَعْلَمُ مَتَى تَقُومُ السَّاعَةُ إِلَّا اللَّهُ)) [رواه البخاري]. (کهسهک نزانته ده می هاتنا روژا قیامهت یه کهنگی یه ژبلی خودی تهعالا) .

وهکو هه وه قورئان هه می خاندی ، وپیغه مبهر دبیژت : نینه کهسهک دهه جارا (قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ) بخوینته دی خودی تهعالا قه سره کی بو وی ل بهه شتی ئافاکهت . ئهري ما ئه م نهشین گه له که ختما وقه سرا ئافاکهین وبرهنگه کی سانه می و بی زه حمهت .

(١) وهندی خودی چه سکری وژه ئینای ل دیف به لگه وده لیلای ژقورئان وسوننه تی مه به حسی ناف و سالوخین خودی تهعالا کریه ل دوماهیکا پهرتووکی .

۴۲) نه گهر پسيار ژ ته هاته کرن : نهری چهنه مه رج هه نه بو قه بویل کرنا کاریت باش ؟ بیژه : سی نه :-

۱- ئیسلامه تی: مروقی کافر خودی کارین وی ژی قه بویل ناکهت، به لگه ﴿وَقَدِمْنَا إِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُورًا﴾ [الفرقان : ۲۳] ونه هاتینه وی کارئ وان کری یی ب سهرقه باش، ومه نهو ههمی پویچکر، ووهکی توژا هویر وبه لافکری لیکر ﴿إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ﴾ [المائدة : ۲۷] . (هندي خودی یه قوربانی ژ وی قه بویل دکهت یی ژ وی بترست).

۲- ئیخلاص – دلسوزی: ئینیته مروقی پاقر وسافی بت، بو خودی فی کاری بکته : ﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ﴾ [البينة : ۵] و د ههمی شریعه تان دا فه رمان ب تشته کی ل وان نه هاتبوو کرن ژبلی هندي کو نهو په رستنا خودی ب تنی بکهن و ب عیاده تی قه ستا کناری وی بکهن .

فه رمودا قودسیه نهوا نه بو هورهیره یی [رازیبونا خودی لی بیت] فه گوهاستی ژ پیغه مبهری ﷺ کو وی گوت: ((قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَنَا أَعْنَى الشُّرَكَاءِ عَنِ الشِّرْكِ مَنْ عَمَلَ عَمَلًا أَشْرَكَ فِيهِ مَعِيَ غَيْرِي تَرَكْتُهُ وَشِرْكُهُ)) [رواه مسلم] ((خودی پاک وبلند گوت: نه ز ژ ههمی شریکا زهنگین ترم ژ شرکی ، هه چیی کاره کی بکته وهه قاله کی بکته شریک دگهل وی کارئ بو من دکهت نه ز دی وی هیلمه ب هیفیا شریکی ویشه)) .

۳- دیفچوونا پیغه مبهری ﷺ: نهف کارئ مروقی موسلمان دکهت دقیت نهو بیت نهوی پیغه مبهری کری ، به لگه : فه رمودا دهیکا خودان باوه رایه [رازیبونا خودی لی بیت] کو پیغه مبهری ﷺ گوت : ((وَمَنْ عَمَلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرًا فَهُوَ رَدٌّ)) ((وهه چیی کاره کی بکته مه نه کر بیت ومه نه گوت بیت ومه نه نه مرکربیت ، هینگی نهف کاره دی ل خودانی وی ئیته زفراندن ونائیته قه بیل کرن)).

۴۳) نه گهر پسيار ژ ته هاته کرن: نهری چهنه ریك هه نه مروق خوب وان ریكا نیژیکی خودی تهعالا بکته ونهف ریكه ددورست بن (التوسل المشروع) ؟ بیژه: نهف رکه سی چورن :-

۱- خو نیژیکی خودی بکهین ب نافع و سالوخته تین وی: ﴿وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا﴾

[الأعراف : ۱۸۰] و خودای پاك و بلند باشنا ف هه نه، یین هندی دگه هینن کو نه و خودانی مه زنییی یه، وهه می نافیین وی دباشن، فیجا تشتی هه وه بقیټ هوین ب باشنا فیین وی داخوای ژی بکهن .

﴿وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ﴾ [النمل : ۱۹] وتو ژ دلوفانییا خو من بکه د نافع خو شییین به حه شتا خو دا د گهل به نییین خو یین چاک یین تو ژ کاری وان رازی.

۲- خو نیژیک کرنا بهنی بو خودی ب وان کارین باش نهوین وی کرین، ﴿الَّذِينَ يَقُولُونَ

رَبَّنَا إِنَّا آمَنَّا بِمَا فَاعْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَفِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾ [آل عمران : ۱۶] ((نهو به نییین هه یین ته قوادار دبیژن: خودای مه، هندی نه مین مه باوهری ب ته ئینایه، ومه دویچوونا پیغه مبهری ته موحه ممدی سلاف لی بن کریه، فیجا تو وان گونه هین مه کرین بو مه ژی ببه، ومه ژ عه زابا ئاگری بیاریزه))، ﴿رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ﴾ [آل عمران : ۵۳] ((خودای مه، مه باوهری ب وی ئینا یا ته ژ ئنجیلی هنارتی، ومه دویکه فتنا پیغه مبهری ته عیسی کریه، فیجا تو مه بکه ژ وان یین شاهدهی ب ته وحیدی بو ته و ب پیغه مبه رینییی بو پیغه مبه رین ته داین)) و به لگه ژ سوننه تی حه دیسا وان سی که سانه ده می ههرسیکا ژ دل دوعا ژ خودی کرین و به حسی کارین خو یین چاک کرین ئیمامی بوخاری و موسلم فه دگو هیژن ژ عبدالله کوری عومه ریه .

۳- خو نیژیک کرن بو نك خودی ب دوعاییت مروقیټ چاک و بیټ ساخ : نه نه سی کوری

مالکی [رازی بونا خودی لی بیت] گوت : ((بَيْنَمَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَخْطُبُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ إِذْ جَاءَهُ رَجُلٌ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَحَطَّ الْمَطَرُ فَادْعُ اللَّهَ أَنْ يَسْقِينَا فَدَعَا فَمَطَرْنَا)) نافه یینه کی پیغه مبهری خودی یی خوتبی دخوینت ل روزا نه یینی مه هند دیت زه لامه ک هات و گوت: نه ی پیغه مبهری خودی : بارا نه هاتن، فیجا دوعاییت بارانی

ژ خودی بکه کو بارانی بو مه ببارینت ؟ پیغه مبهری ﷺ دوعا کرن و خودی باران بو مه ئیناته خواری^(۱) .

۴۴) نه گهر پسیار ژ ته هاته کرن : نهری بیدعه کا باش ددینیدا هه یه ؟ بیژره : ههر بیدعه کا هه بیت بهرزه بوون و خریاندنه و بهلگه حه دیسا عرباضی نه و ال ژماره (۱۹) به حس لی هاتیه کرن، تیډا هات بوو: ((کُلِّ بَدْعَةٍ ضَالَّةٌ)) ههر بیدعه کا هه بیت سهردا چوون و خریاندنه، و حه دیسا جابری کوری عبدالله [رازیبوونا خودی ل ههردووا بیت] کو ده می پیغه مبهری ﷺ خوتبه خاندبا دگوت: ((أَمَّا بَعْدُ فَإِنَّ خَيْرَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللَّهِ وَخَيْرُ الْهُدَى هُدَى مُحَمَّدٍ وَشَرُّ الْأُمُورِ مُحَدَّثَاتُهَا وَكُلُّ بَدْعَةٍ ضَالَّةٌ)) [ئیمامی موسلم فه دگوهیزن]. پشتی فی چهندی: بی شك باشتین ئاخفتن کتابا خودی یه و بخیرترین ریک ریکا محمدی یه ، و خراب ترین کار نهون ییت نوی دهر دکه فن ، و ههر بیدعه کا هه بیت سهردا چوونه . و نه بو سه عیدی خودی [رازیبوونا خودی لی بیت] دبیزرت:

(۱) دفی حه دیسیدا هه یه کو وان خو نیژیکی خودی کر ب دوعایا باشتینی چیکریان کو (محمد پیغه مبهره) ، و نهرو نشتنه مالا خو و بیژن : یا خودی نه م ب قه در و قیমে تی پیغه مبهری ته کهینه نه گهر نه فه یا دورست با دا و هکهن ، به لی وان نهف چهنده نه کر دژینا پیغه مبهری دا و نهو یی ساخ بوو ، و نهل پشتی پیغه مبهری ، بی شك عومهری [رازیبوونا خودی لی بیت] دوعا باران بارینی کر ل پشتی مرنا پیغه مبهری ، و داخاز ژ عه باسی کر کو دوعا ژ خودی بو وان بکهت ، ژ بهر کو عه باس مروقه کی باش و دان عه مر بو [رازیبوونا خودی لی بیت] ، و هکی هاتیه فه گوهاستن د (فتح البای) یی دا (۱۵۰|۳) . کو عه باسی مامی پیغه مبهری دوعا بارانی بو وان ژ خودی کر ، و نه گهر نه وان ته و هسل و خونیزیکی خودی کر با ب قه در و ریژا پیغه مبهری نه و دا و هکهن و پیغه مبهری ساخ و نه فاهه نی مه زنتره ژی به لی و نه کرن .

و معاوییه یی ژی [رازیبوونا خودی لی بیت] دوعا بارانی کر و گوت : (اللهم إنا نستشفع إليك بخیرنا وأفضلنا یزید بن الأسود یا یزید ارفع یدیک فرغ یدیہ و دعا الله تعالی) یا خودی نه م دکهینه بهر هفان و شه فیعی مه نه فروکه یی ژ مه هه میان چیترو بخیرتره ، یا خودی نه م دکهینه شه فیعی خو ل نک ته نه فروکه یه زیدی کوری نه سوهدی جرسی [رازیبوونا خودی لی بیت] ، نه ی یه زید ده ستیت خو بلند بکه بو خودی ، ده ستیت خو بلند کرن و خه لکی زی ده ستیت خو بلند کرن خودی باران بو وان ئیناته خاری ، حه تاکو نیژیک بووی خه لک نه گه هنه مالیت خو . ئیمامی عه ساکر د (تاریخ دمشق) ب ریکه کا دورست فه دگوهیزت ، و سه حکه (التوسل) یا زانای نه لبانی رحما خودی لی بیت . (په ری، ۴۵) .

پیغه مبهري ﷺ گوت: ((أَنَا فَرَطُكُمْ عَلَى الْحَوْضِ فَمَنْ وَرَدَهُ شَرِبَ مِنْهُ وَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ لَمْ يَظْمَأْ بَعْدَهُ أَبَدًا لِيرِدُ عَلَيَّ أَقْوَامٌ أَعْرَفُهُمْ وَيَعْرِفُونِي ثُمَّ يُحَالُ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ قَالَ إِنَّهُمْ مِنِّي فَيُقَالُ إِنَّكَ لَا تَدْرِي مَا بَدَلُوا بَعْدَكَ فَأَقُولُ سُحْقًا سُحْقًا لِمَنْ بَدَّلَ بَعْدِي)) [ثيماني موسلم فه دگوهيزن].

ئەز بەراھیا هەوہ دى چمه سەر حەوزى، هەچى بيته سەر دى ژى فه خوت وهه چى ژى فه خوت چ جارا تىنى نابت، هندەك مروف دى ئينه نك من ئەز وان دنياسم وئەو من دنياسن پاشى دى نافبرەك كهفته دنافبەرا من وواندا، گوت: ئەز دى بيژم ئەى خودى ئەو ژ منن، ئەو ئوممەتا منن؟ دى ئيته گوتن بومن : تو نزانى ئەوان پشتى تە رىكا تە يا گوهورى وريكا تە يا هيلاي، ئەز دى بيژم، پاژفه چوون بو وان بيت ئەوين پشتى من دين گوهارتى .

٤٥) ئەگەر پسيار ژ تە هاتە کرن : ئەرى خرابترين مروفل سەر رىي عەردى كينه ئەم نهفينا وان راکهين؟ بيژه: جوھى وكافر وموشركن يان هەر كهسهكى ئيمانى ب پهياما نيسلامى وپيغه مبهري وى (محمد)ى نهئنت هينگى ئەو كافرە. بهلگه ﴿إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ﴾ [البينة : ٦] هندی ئەون يين كافر بووين ژ جوھى وفهله وبوتپهريسان جزايى وان ئەوہ ئەو د ئاگرى جههنه مى دا بن هەر وهەر تيدا بمينن، خرابترينى خەلكى هەميين ئەون ﴿لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ﴾ [المجادلة : ٢٢] تو . ئەى موحه مەد . ملله تهكى نابىنى باوهرىيى ب خودى و روژا دويماهيى بينت، وكارى ب وى شريعهتى بكهت يى خودى بو وان داناي، و د سەر هندی را راببت حەز ژ وى بكهت يى دوژمناتيا خودى وپيغه مبهري وى كرى ودوستينيا وى بكهت ^(١).

(١) بهلى بلا كهسهك هزرنهكهت دهما ئەم دبيژن لازمه ئەم نهفينا كافرا راکهين ئانكو ئەم وان بكوژين ومالى وان تالان كهين وژنكييت وان بخو بكهينه ههفزين ... نهخير دينى نيسلامى وههگوتيه وچ موسلمانيت دوست وهنه كرىه وناچيبت موسلمان زوردارى ل كافرەكى بى گونهه بكهت ، هەر جوھيهكى يان فهلهكى ... ئەگەر زوردارى ل موسلمانا وپروباوهرىيت وان

۴۶) نهگه پسيار ژ ته هات کرن: نهری ديموقراطي چيه ؟ بيژه : شهعب بخو حوکمی دهریخت ووی حوکمی ل سهر نفسا خو بجیهبینت، بی قورنان وسونهت تیدا بن .

۴۷) نهگه پسيار ژ ته هات کرن : نهری حوکمی ديموقراطي چيه ؟ بيژه : گوننهههکا مهزنه، بهلکو نهوی بیژت ديموقراطي ژ ئیسلامی چيژه هينگی کافر دبت، وچ شک تیدا نينه کو پروگورامی ديموقراطي کافرا یی دورست کری ودابيته ريکهک بو لادانا شهريعتی ئیسلامی، بهلگه ل سهر هندي کو لازمه حوکم وشهريعتی خودی تهعالا بيته بکارئينان حوکمی راست ودورست بهس یی خودی يه: ﴿إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ﴾ [يوسف : ۴۰] حوکمی راست وحق یی خودی ب تنی يه . ﴿وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا﴾ [الكهف : ۲۶] ((ووی د حوکم وشريعت وقدهرا خودا چو ههفپشک وشريك نين)).

تیبینی | ئهم نابيژن ههر كهسهکی ببيته ديموقراطي کافره؟ راسته ديموقراطي نه ئیسلاميه وموخالفی ئیسلامی يه، بهلی لازمه ئهم بزانین کو فهرقی ههيه دنافهرا(فعل وفاعل)یدا و(قول وقائل)یدا ، نه ههرکهسهکی تشتهک کر دی کافر بت.

نهکر ونهکهن هينگی خودی تهعالا نهمری موسلمانا کريه کو بو دنويا داريی دباش بن دگهل واندا ناميس ومال وخوينا وان بپاريزن وگلهک نايهت ههنه دفی دهر بارهيدا ژ وان : ﴿لَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوْكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ أَنْ تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ﴾ ﴿إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوْكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَنْ تَوَلَّوْهُمْ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾ [الممتحنه: ۸- ۹] خودی ههوه . گهلی خودان باومران - ژ وان کافران پاشقه لی نادهت یین شهري ههوه سهرا دینی نهکری، وهوين ژ واری ههوه دهرنهئیخستين کو هوين باشی یی د گهل وان بکهن، وکو هوين ب قهنجی دادی یی د گهل بکهن. هندي خودی يه حهز ژ وان دکهت یین د گوتن وکريارین خو دا دادی یی دکهن. ههما خودی ههوه ژ وان پاشقه لی ددهت یین شهري ههوه سهرا دینی کری وهوين ژ واری ههوه دهریخستين، وهاريکاری يا کافران ل سهر دهریخستنا ههوه کری کو هوين دؤستيني وپشتهفانی يا وان بکهن، وههچی یی وان دژی خودان باومران بو خو بکهته دؤست وهوگر، نهو نهون یین ژورداری ل خو کری، و ژ توخويبين خودی دهرکهفتين.

۴۸) نه گهر پسيار ژ ته هاته کرن: ئه رى راستيا ههلبزارتتا چيه؟ بيژه: نيزامى ديموقراطى يه ، نه وه نهوى شهريعه تى خودى يى راست دهيلت، وكافرا ئيكه مين جار دهريخستيه، ديموقراطى بكيړ موسلمانا نائيت ، وگه لك زيان تيدا نه و ژ گرنكترين زيانيت وى:

★ يه كسان بونه (موساواة) دناف بهرا راستيى ونه راستيى ويى راست ب يى باطل فه نه فه زى ل دويف هه ژمارا مه زن تيته دورست کرن.

★ بهرزه بونا وه لاء وبه رايى .

★ ژيك ژيك كرنا كوما موسلمانا .

★ هافيتنا دوژمناتى ونه فيان وپارتاتى وته عه صوبى يه دناف بهرا وان دا.

★ غش وودزى وخه دعاندن ودره وه وحيله وپيچ بوونا دهمى ومالى ب بى مفا، نه مانا شهرمى ل نك ژنكا، وسستاهيا دپيته دانى د شهريعه تى ئىسلامى ونه هلى وى دا يه .

★ نه گهر بيته گوتن كو ديموقراطى ژ ئىسلامى وشورايى چيتره هينگى بئى گوتنى

مروفا كافر دبیت . وچ جارا شووا ئىسلامى و ديموقراطى نائينه به امبه راي ئيك

دشووراييدا هندك زانا وناقلداریت وى دهفه رى دى رابن وئيكى كهنه مه زن بوو

خو، بهلى ديموقراطى ههمى كهس دچن ومروفه كى دههلبژيرن دبیت نهوى خو

ههلبزارتى نهى هه ژى ههلبزارتنى بيت وما ژ كيغه مروفى نه خو پنده وار ودان

عه مر..... دزانن كانى ديموقراطى چيه ؟ ههروه سا د ديموقراطى مروفى سهر

به خوويه ونابیت ههمى گاڤا مروفى سهر به خو بيت چ بفييت يان نه فيت ب كهيفا

خو بکتهت وبيژت چ سنور بو نه ئينه دانان ؟ .

۴۹) نه گهر پسيار ژ ته هاته کرن: ئه رى حوكمى حزبايه تى چه وانه؟ بيژه: حزباتى يا

باش نينه بتايه تى نه گهر حزباتى بوو نه گه را نه فيان وكه ربوكين ودزاتى دناف بهرا

كوريت ملله تيدا هينگى دى حرام بيت خودى ته عالا به حسى وان حزب وپارتا ب

خرابى كرىه نه ویت بوينه نه گه رى نه فيان ودزاتى ودوبه ره كى، به لگه گوتنا

خودایی بلنده : ﴿وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ﴾ مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ﴾ [الروم: ۳۱ - ۳۲] وهوین ژ وان بوتپه‌ریسان نه‌بن یین شریکان بو خودی د پهرستن‌ی دا ددانن. (۳۲) وهوین ژ بوتپه‌ریس و بی‌دعه‌چی و خودانین دلچوونان نه‌بن نه‌وین دینی خو گوهارتی، و ل دویف دلی خو هنده‌ک ژئ گرتی وهنده‌ک ژئ به‌ردای، و بووینه پارت وده‌سته‌ک، هنده‌ک ژ وان ل سه‌ر نه‌حه‌قیی پشته هنده‌کان دگرن، هر پارت‌ه‌ک ب وی تشتی یا که‌یفخوشه یی ل نک وی هه‌ی، خو دبینن دحه‌ق و خه‌لکی دی هه‌می دنه‌حه‌ق

﴿وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا﴾ [آل عمران: ۱۰۳] وهوین هه‌می خو ب کیتابا خودایی خو و سوننه‌تا پیغه‌مبه‌ری وی فه بگرن، ووی تشتی دبه‌ئه‌گه‌را ژیکفه‌بوونا هه‌وه هوین نه‌که‌ن ﴿إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُون﴾ [الأنبياء: ۹۲] ئەف پیغه‌مبه‌ره هه‌می دینی وان یه‌ک دین بوو، کو ئیسلامه، و ئیسلام خو ب ده‌ست فه به‌ردانه بو خودی و کرنا عیباده‌تییه بو وی ب تنی، و خودایی مه‌زن ئەوه خودایی خه‌لکی هه‌میی فیجا هوین - گه‌لی مرؤفان - په‌رستنا وی ب تنی بکه‌ن ﴿أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾ [المجادلة: ۲۲] ئەو پارتا خودی و وه‌لییین وینه، و ئەون یین ل دنیا‌یی وئاخه‌رتی ددلخوش. وژ عبدالله کوری عه‌مری کوری عاصی هاتیه گوت : پیغه‌مبه‌ری ﷺ گوت: ((وَتَفْتَرِقُ أُمَّتِي عَلَي ثَلَاثٍ وَسَبْعِينَ مِلَّةً كُلُّهُمْ فِي النَّارِ إِلَّا مِلَّةً وَاحِدَةً)) وئوممه‌تا من ژئ دی بیته‌هفتی و سی جوین (فرقه) هه‌می دی چنه‌جه‌هنه‌می ئیک تی نه‌بت. گوتن : و ئەو کیژکه ئەه‌ی پیغه‌مبه‌ری خودی؟ گوت: ((مَا أَنَا عَلَيْهِ، وَأَصْحَابِي)) ئەوه ئەوا ئەز وه‌قالین من ل سه‌ر^(۱).

(۱) ئیمامی شه‌وکانی - رحمه‌تا خودی لی بت - دته‌فسیرا خودا دبیزت: حزبا خودی ئەون ئەویتی ئەمر و فه‌رمانیٔ خودی بجیه‌تینن ئەم دبیزن بقی چهن‌دی رون دبیت کو حزبا خودی ئەو بتنی یه ئەوا ئەمر و فه‌رمانیٔ خودی بجیه‌تینن ب کاربیکرنا کیتاب و سوننه‌تی .

۵۰) نهگه پسيار ژ ته هاته کرن : نهري کيژ کومهل(جماعة) ژ هه ميان بهرزهبوویترن نهوین دبیژن نه م موسلمانین ؟ بیژه : نهو: (الباطنية والرافضية والجهمية وغلاة الصوفية) نن.

نیاسینه کا کورت دهر باره سی بیروباوه ریټ فان کومیټ هاتینه نیاسین ب نیسلاسی وب راستی نهو ونیسلام ٹیک دویرن :-

الباطنية : کومه له کا ژ راستیټ دویرکه تینه وخرابی وزهره و زیانا وان ل سهر بیروباوه ریټ موسلمانا ژ (اهل السنة) ژ یا جوھی وقله ومه جوسیان خراب تره ، ونهف کومه له هاتیه دانان ودورست کرن بو ژ ناف برنا بیروباوه وعه قیدا ئیسلامی ونه مانا دوله تیټ موسلمانا ، دهرکه تنا فی کومه لیټا زانا ژئی جودا بووینه ونه یا عه جیبه نهف چهنده رویبه دت چونکو ئیک ژ بناخیټ نه ندامیټ وان کو پی گیربن نهو باوه ریا خو وکاریټ خو ناشکهره نه کهن ونه وی بوویه نه ندام دفی کومه لیټا لازمه سوز وپه یمانی بدهت نهو بیروباوه ریټ خو ناشکهره نه کهت، پیدا بوونا وان دبیژن ل سالا (۲۰۵ هـ ۲۵۰ هـ ، ۲۷۶ هـ ، ۹۱۲ هـ) پهیدا بوویه ل وی دهمی چی که رومه زنی وان (مهیمون نهلقه داح) نهف ری که چی کری، نهف کومیټ هه نی سهر بریکا باطنیانن (القرامطة، الخرمية، البابكية، التعليمية، الحمرة، الإسماعيلية) .

★ ناسناڤ ولهقه بیټ باطنیا؛-

١. الباطنية: هاتینه نیاسن ب باطنی ئانکو دبیزن هندیکه قورئان وسوننه ته دسهرقه رمانهك ههیه وژناڤدا رمانهك ههیه ، فیجا ئهوی ب دورستاهی راستیا ناڤه روکا بابتهی بنیاسیت هینگی ئه و زهمهتی ب کاروباریت شهریعهتی نابینت ژ بهرکو دی ئیته ئازاکرن ژ گهلهك کاریت شهری .
٢. القرامطة : هاتینه نیاسن ب فی نافی ژ زهلامهکی دگوتنی (حمدان قرمط) ئهف کهسه ریبه و مهزنی وان بو و دگوتنه دیقه لانکیټ وی (قرامطة و قرمطیة).
٣. الخرمیة : هاتینه ناسناڤکرن بقی نافی ژ بهر بناخی وی په یقی (خرم) ئه و ژی ناڤهکی عهجه میه رمانا وی ئه و تشتی دهما تو دبینی ته کهیف پی بیټ وته مورتاح بکهت ودلی ته پی خوش بکهت ، ئهف ناسناڤه کاکلک وهیقینی ریکا وان ، ئهف ناڤه دزفریته ئه گهرا هندی کو ئه وان شهریعت یی تیڤ پیچای وراکنا شهریعهتی لسهر دیکه فتیټ خو ، و بوراندنا خوشی د حلال و حهرامندا ودبیت ژ بهرڤی چهندی ناسناڤی (لبابکیة) دانایه سهر خو ئهڤی ئه م بهحس لی دکهین .
٤. البابکیة: ئهف ناڤه دزفریت بو مهزنهکی ژمه زنیټ وان وسهر داجوویهکی ژ سهر داجوویهکی وان کودبیزنی (بابک الخرمی)، ل سالا (٢٠١هـ) ل ناوچا (ئه ذریجان)ی دهرکه تیه، (بابک) مروفهکی بی دین بوو وشهر دژی لهشکه ری موسلمانا کریه وتییدا ب سهرکه تیه وژ به خرابی وشهری وی خه لک ژی دترسیان و (٢٠) سالا زیان وزهره دعه ردیدا به لافه کریه، ئه وی نیژیکی (٢٥٥٠٠٠) موسلمان کوشت بوون ویی وهسا دههمه ن پیس بو ئه گهر زانیبا کهسه کی کچه کا جوان و بهرکه تی ههیه داداخازی ژیکه ت بو بیته فریکرن وئه گهر نه هینگی دا ب زوری ئینته نک خو، ئه وی گهلهك حالی لهشکه ری موسلمانا نه خوش کربوو ههتا خودی حهسکری ئه مرئ وی ب دوماهیك بیټ ل سهر دهستیټ خه لیفی موسلمانا (العتصم بالله)ی ئه وی لهشکه رهك فریکری وان بابک گرتن پاشنکی ههلاویستن ههتا کوژی ولهشکه ری وی هه می شکاندن و دیقه لانکیټ وی تهراوبهرا بووین وکومه لا وان ژیک ژیک کربووین و دبیزن چهندهك ژوان ماینه ل سالی جارهکی ژن ومیریټ وان کوم دبن ل جههکی ودشهڤهکا

تاریدا وروناهیی دفه مرینن وبدلی خو ههر كهسهك دئ بو خو ژنكهكی ژیگرت و نیچیری پئ كهت حهتا سالا وی ب دوماهيك تیت .

٥. الإسماعيلية: ئەف ناسنافه بو (إسماعيل الأعرج بن جعفر الصادق) دزفریت ئەوی ئەو دبیزن پێشه وایی مهیه، و دبیزن ئیمامهتی و پێشه وای بدوماهيك هاتیه ب ئیمامی حهفتی ئەو زی محمد پیغه مبه ره .

٦. الخمرة: هاتینه نیاسن ب رهنگی سوری ئەو زی دبیزن ل سهر دهمی بابکی وان صبغ دجلکیت خو دابوون و دکرنه بهرخو وئهفه دوریشمی وان بوو ل وی دهمی، و دبیزن ههرکهسی وهکی مه نهکهت ول دیف مه نهئیت ژ ههرکومه لا بت ئەو که ره .

٧. التعليمية: ئەف ناسنافه بو ریکا وان دزفریت ژ بهرکو ریکا وان یا خهلهت دبیزت: چ رهئی و بوچوون نینن وچ هزر وتهخمین نینن وچ کهس نینه ب دورستاهی د راستیا تشتا بگههیت ئەو نه بیت ئەوا ژ ئیمامی وان یی مه عصوم دهر دکه فیت .

★ الرافضية: ئەگه ری فی نافی هاتیه کو وان حهقی رعت کر ونه حهقی قه بیل کر ژ بهرهندي دبیزنی رافضی، و دبیزن ئەوان یه عنی (شيعيت رافضی) ئیمامهتی و خيلافهتا ئەبو بکری و عه مه ری (خودی ژ ههر دووکا رازیبت) رعت کر ژ بهر هندي دبیزنی رافضی، بی شك ئەفه زی مه زه به کی ژ راستیا ئیسلامی دویره و گه له کی بهر به لافه دجیهانی دا.

★ الجهمية: کومه له که ژ کومه لیت ئیسلامی ییت ژ ریکا ئیسلاما دورست دهر که تی، پهیدا بوونا فی کومه لی ل سهر دهمی ده سپیکا دهولهتا ئەمه و ییه پشتی دهر که تنه قه ده ری و موعته زه لیان، دانه ری فی کومه لی (جهمی کوری سه فوانی سه مه رقه ندي) یه ئیمامی زه هه بی دبیزت (جههم مروفه کی خریای و بیدعه چی و بهرزه بووی بوو ژ راستی)، جهمی مری ل سالا ١٢٨ ه بهرام بهر ٧٤٥ ز، و دبیزنی فی کومه لی (جهبری) ژ بیرو باوه ری تی فی کومه لی دبیزن: (به حشت و جهنم دئ پیچ بن ، و باوه ری بتنی زانینه نه کو بکار یقه گریدایه ، و مروفی ب که یفا خو نینه ده له بزار تنه کار و گوتناندا، و دبینن کو خهلات و جهلات ب زورینه نه کو ل دیف مروفی و کاریت وینه

ئانکو ئەو دبیزن هەمی تشت یی ددهستی خودی دا و خودی مه بهرنادەت
 ئەم ب حەزا خو کارا بکەین و دەمی ئەم ب حەزا خو نەبین پانی دئی باشی
 و خرابییٔ مەژی ل دیف خودی بن ئانکو دبیزن - حاشا - خودی جورە
 زورییەکی ل مه دکەت ، دبیزن: قورئان هاتیە چیکن - مخلوق - و خودی چ
 نایف و سالوخت نینن ، و موسلمانییٔ سوننی نە ژ کومەلیٔ ئیسلامی
 نە.....) .

★ غلاة الصوفية: ئەف ناسناڤه یی ژ جلکی صوفی هاتیە وەرگرتن ژ په‌یفا - صو فسطا -

هاته کو په‌یڤه‌کا یونانی یه ، و ئەف کومەله گەله‌ک پیتە‌ی نادەنه دونیایی
 و دبیزن مه خوشی نەڤیٔ و خو ب زاهدی ددنه نیاسین و دبیزن تشتی
 گرنگ ئەوه مروڤی خودان باوهریٔ ددل دا و مروڤه‌کی هە‌ی باوهریا وی
 تەمەتی باوهریا ئەبو بەگری راستگوییە ئەوی پیڤه‌مبەری گوتیی ئەگەر
 باوهریا تە و باوهریا ئوممەتی هەمیٔ بیٔه کیشان دئی باوهریا تە ژ یا
 ئوممەتی هەمیٔ پتر بیت ، و دبیزن شەرت دلە وچ په‌یوهندی دناڤه‌را
 باوهریٔ و کاریدا نینه ئانکو ئەگەر ئنیه‌تا دلی تە صافی بیت هینگی ئەڤه
 بەسه ، و ژگرگرتی شیخیٔ فی کومەلی (ئەبو حەلاج و ابن عربی الطائی
 و ئبن ئەلفارض، محمد علوی المالکی) ، و ئبن عربی کتابه‌ک هەیه ب نافی
 (فصوص الحکم) ئیمامی زهه‌بی دبیزت : ئەگەر کوفر دفی کتابیدا نەبت
 هینگی پا چ کوفره ئانکو کتاب ب خو کوفره ول سەر کوفری هاتیە چیکن
 ، ئەگەر تو سه‌حکه‌یه دپەرتووکیٔ شیخ و زاناییٔ صوفیا بی شک دئی بینی
 کوفره‌کا مەزن و ئاشکرا تی‌دا هەیه و هندی تو بی و بوو وان فان جورە
 کوفریا تەفسیرکە‌ی یان وه‌کی ئەم ب کوردی دبیزن بو وان پنیکه‌ی نائی‌نه
 پنیکن له‌ورا بارا پتر ژ زاناییٔ بەری نوکه ویٔ فی سه‌رده‌می وان کافر
 دکەن و سه‌روگرگرتی وان (ئیبین عربی و حەلاجی) ، ب تنی مه دڤیٔ
 ئیشارەتی بدهینه فی گوتنا شیخ (فوزان) دبیزتە ئیبین عربی و ئەویٔ
 خودانی فی گوتنی: صوفی و ئیبین عربی دبیزن : ئەم عیبادەتی خودی

دکهین نه ژترسا چونا ناگری ونه ژ بهرچوونا به حهشتی،
 ل فیږی نهری پا تو بوچی دکهی ونه فاهه نی موخالی ریك وریبازا گوتن
 وکریارا هه می پیغه مبه ریټ خودی یه چونکو وان عیباده تی خودی دکر
 ژبه ر ته ماعیا به حهشتی وترسا ژجه هه می، هه روه سا ئیبن حهلاج دبیژت:
 تشتك دبن عه بایی مه فه نینه ژ خودی پیغه تر ئانکو خودی یی دناف
 عه با وله شی مندا پاك وپاقری بو خودی بیت ژفان گوتنیټ کوفری ونه فه
 ژی کوفره کا رون وناشکرایه .

وزکری صوفیا یی بیدعی نه وی پیغه مبه ری نه کری ونه گوتی ونابیژنه فی رهنگی زکری
 زکر: ((هو.. هو.. هو..))!! و((الله.. الله.. الله))!!.....

★ هندهك ژبه رتووکیټ بمفا دهر باره ی بیروباوه ریټ صوفیا:

* کتاب برهان الدین البقاعي (مصرع التصوف)

* تنبيه الغبي إلي تكفير ابن عربي بتحقيق تلميذ الصوفية (سابقاً) الشيخ عبد الرحمن الوكيل.

* (صوفیات) او (هذه هي الصوفية) (للشيخ عبد الرحمن الوكيل) .

* (الفكر الصوفي في ضوء الكتاب والسنة) . (للشيخ عبد الرحمن بن عبد الخالق).

بناخه پیت فقهی

ژ ئه بو ئومامه یی باهلی [رازیبونا خودی لی بیت] گوت: من گوھ ل پیغه مبهری بو ﷺ ده می
ئه وی خوتبا حه ججا خاتر خاستنی دخاند ئینا گوت: ((اَتَّقُوا اللَّهَ، وَصَلُّوا حَمْسَكُمْ،
وَصُومُوا شَهْرَكُمْ، وَأَدُّوا زَكَاةَ أَمْوَالِكُمْ، وَأَطِيعُوا ذَا أَمْرِكُمْ، تَدْخُلُوا جَنَّةَ رَبِّكُمْ)) [خرجه الترمذی].

(هوین ژ خودی خو بترسن، و هه ر پینج نفیژیی خو بکهن، و پرۆژیی هه یفا ره مه زانی
بگرن، و زه کاتا مالی خو بدهن، و گوهداریا مه زانی خو بکهن، هوین دی ب ژور
به حه شتا خودی خو کهفن). پتقیه مروفی موسلمان چ ژن یان زه لام خو گه له ک شاره زا
بکهن ددینی خودی دا بتایبه تی ئه و کار و ئوموریی روژانه ئه ویت مروف گه له ک
هه و جه دبتی، وه کی: دی چه و ده سنفیژی شوین، دی چه و نفیژی کهین، نفیژ ب چ
تشتا به تال دبیت، روژی، زه کات، ئادابیی میه فانداریی و جیرانیی و چوونا سه ر
گورستانی..... یه عنی فان کار و عیباداتیی روژانه، ئه ز دبیم گه له کا کریته مروف
فان کارا و کریاریی هه نی نه زانیی و خو فی رنه که ت و نه فیی بزانیی..... ئه فه بو
دینی ئه م ب فی ره نگینه به لی بو دنیا یی دبیت ئیک ژ مه گه له ک ده وله تا تیگه ده ت
به س دا دنیا یی خو پی خوشکه ت، ئیک ژ مه ئه گه ر نه ساخ بوو دی چیته نک گه له ک
نوژدارا و گه له ک پاره ی مه زیخیت به س دا ساخ بیت... سالی پتر ژ جار ه کی لازمه خانیی
خو سه ر و بنییت وی بگو هویت ب بویا گرنی و رایخستنن..... دگه ل ناف مالیی
..... و مه صره فه کی مه زن مه زیخیت ئه ری پا بوچی بو دینی خو تو نه شیی
کیتابه کی یان کاسیته کی بگری و خو وئه هلی خو ددینیدا شاره زا بکهن

ئه گه ر ئیکی فیا خانیه کی چیکه ت دی گه له ک ئه ندازیارا بو خو گریت دا کو به س خانیی
وی ب دلی ژنکا وی بیت و که سه ک لومه ی وی نه که ت !.....

ووه نه بت بیته زانیی کو مه نه فیی هوین دخوشیاندا بژین به لی یا ئه م دبیزن کو لازمه
ئه م گه له ک پیته ی بدهینه دینی خو، سه حابیی پیغه مبهری ﷺ دنیا خو هه می
دابوو خودی وئه و ژ بهر دینی وان دمای شنیکا دا دهنه دنیا یی به روفاژی مه ئیک ژمه
دی ده می خو هه می بو دنیا یی ته ر خانکه ت وئه و ژ بهر دمینت شنیکا دی ده ته خودی

چهوا ؟ دئ بینی ل تاف زهرکی شنیکا دئ نفیژا نیقاری کهت ونه گهر کر دئ بیژت ههما باش بوو من نفیژکا خو ژی کر ! هیشتا رهمهزان نه هاتی دئ لیگهرت بهس هیجه ته کی بو خو ببینت داکو رۆژیا نه گرت ! بو حه جی ژی دئ بیژت سهیدا مانی نافی مه دهرناکه فیت کو ئهم بچینه حه جی ؟ ودانا خیرا نه گهر دوو دینار کر نه خیر لازمه ب سهماعی گازی کهت وخه لکی ههمی پی بجه سینیت کو مروفه کی خیر کره سهعیدی کوری موسه ییی [رازیبونا خودئ لئ بیت] دگوت : نهز یی رازیمه نه گهر نیک ژ هه وه کانی چهند چافی خو دده ته نهعالا خو هوسا چافی وی ل دینی وی بت !! پیغه مبهری خودئ نه مر دکهت ودبیژت : ((مَنْ يُرِدِ اللهُ بِهِ خَيْرًا يُفَقِّهْهُ فِي الدِّينِ)) . أخرجه البخاري ومسلم . نهوی خودئ خیرا وی بقیټ دئ وی شاره زاکهت ددینیدا ، مهعنا وی نهوی خیرا خو نهقیټ هینگی خودئ ژی خیرا وی نهقیټ .

٥١) ههر عیباده تهك دفیټ ئنیهت هه بیت، و جهی ئنیهتی دله، و دهلیل لسه ر فی چهندي حه دیسا عومه ری کوری خه طابی [رازیبونا خودئ لئ بیت] کو پیغه مبهری ﷺ گوت : ((إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ)) (ههمی کار ب ئنیهتا نه) [متفق علیه] .

٥٢) گوتنا ئنیهتی ب دهفی بیدعهیه ، و دهلیل لسه ر فی چهندي حه دیسا عائیشای [رازیبونا خودئ لئ بیت] کو پیغه مبهری ﷺ گوت : ((مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ)) (نه وه کهسی تشته کی نوی دناف دینی دا دهر بیخیت نهو تشته دئ بو وی زفریت)) [متفق علیه] .

٥٣) نه گهر نیکی گوته ته: بیدعه چی یه ؟ تو بیژه: نهو تشته نهوی پشتی مرنا پیغه مبهری ﷺ دهر کهتی ب ئنیهتا په رستنئ، و چ دهلیل لسه ر نه بن د قورئانی و سوننه تی دا .

٥٤) خودئ تهعالا ئاف یا چی کری پاقر کر نهك، بو پاقر کرنا له شی ژ تشتی نه جس و پیس، و دهلیل لسه ر فی چهندي گوتنا خودئ تهعالا یه ﴿ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴾ [الفرقان : ٤٨] و مه ئینا خار ژ عهسمانی ئافهك هه وه پاقر دکهت . و گوتنا خودئ تهعالا ﴿ وَيَنْزِلُ عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لِيُطَهِّرَكُمْ بِهِ ﴾ [الانفال : ١١] و نهو ژ عه ورا دئینته خاری ئافه کی کو هه وه پاقر دکهت ژ پیساتیی .

٥٥) دئی چ بیژیت ئەو کەسی بقیته تارەتی (مراقق) ئی؟

ژ ئەنەسی کورئ مالکی [رازیبونا خودئ لئ بیت] گوت: پیغەمبەر ﷺ یی هوسا بو ئەگەر فیابا بقیته مراققی دا بیژیت : ((اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْتِ وَالْجَبَائِثِ)) یا خودئ ئەز خو ب تە دپاریزم ژ شەیطانیّت نیر و می)) [متفق علیه] .

٥٦) ژ رەوشتین چونا مراققی:

ژ سەلمانی فارسی [رازیبونا خودئ لئ بیت] کو ئیکی گوتی: پیغەمبەرئ هەو هەمی تشت بیته نیشا هەو داین هەتا چوونا دەست ئافی ژئ؟ سەلمانی گوت: بەلی، ئەوی نەهیا مە کریه کو ئەم بەرئ خو بەهینە قیبلئ چ بو دەست ئافا ستیر بیت یان یا زراف ، و بەدەستی راستئ خو پاقژ نە کەین، و خو پاقژ نە کەین ب کیمتر ژ سی بەرا . موسلم فەدگوهیزیت .

٥٧) نقیژ چینابیت بی دەست نقیژ: و دەلیل هەدیس ئەبوهورهیره [رازیبونا خودئ لئ بیت] کو پیغەمبەرئ ﷺ گوت: ((نقیژا کەسی بی دەست نقیژ قەبیل نابیت هەتا ئەو دەست نقیژی نەشوت)) [متفق علیه] .

وژ عبدالله کورئ عومەری [رازیبونا خودئ ل هەردووکا بیت] کو پیغەمبەرئ ﷺ گوت : ((لا تقبل صلاة بغير طهور)) ((نقیژ بی دەست نقیژ قەبیل نابیت)) [موسلم فەدگوهیزیت] .

٥٨) ئەندامیت دەست نقیژ شیشتنی: سەرو چاف؛ دچیتە دگەل تیوەردانا ئافی د دەفی دا و هلکیشانا ئافی ب دەفی، و هەردوو دەست دەینە شیشتن تا ئەنیشکی، و سەری دئی فەمالیت فەمالینەکی بتنی دگەل هەردوو گوهان، و هەر دوو پی دەینە شیشتن هەتا کو گوزەکا.

و دەلیل گوتنا خودئ تەعالایه ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ﴾ [المائدة : ٦]

ئەو گەلی ئەوین باوەری ئینای ئەگەر هەو فیا هوین رابننە نقیژئ، و هوین ب دەس نقیژ نەبن، هوین رویئ خو و دەستین خو هەتا ئەنیشکان بشوون، و سەری خو فەمالن، و پیین خو هەتا گوزەکان بشوون .

و ژبهر هه دیسا عبد الله كورئ عه مری [رازیبونا خودئ لئ بیت] كو پیغه مبهری ﷺ ((وهیل و عه زاب بو وان بیت ئەوین گوزه کین خو نه شوون)) [متفق علیه].

٥٩) دهست پی کرنا ب لایئ راستئ بو دهست نفیژ شیشتنئ.

٦٠) باشترین شیواز بو چهوانیا دهست نفیژ شیشتن پیغه مبهری ﷺ: ئەوی ههردوو دهستیئ خو دشیستن سئ جارا، پاشی ئاف د دهفئ خو وهردا و هلکیشا دفنا خو، و ئاف ژ دفنا خو بهردا (ئەوی کومدکر دناقبهرا ئاف تیوهردانئ و هلکیشانا ئافئ ب ئیک فرا ئافئ - ئەفه سئ جارا دکر -)

پاشی ریئ خو سئ جارا شیشت، پاشی ژ دهستا ههتا ئەنیشکئ سئ جارا شیشت ههتا ژ زهندکئ بووری، پاشی سهریئ خو فه مالی ب ئاقه کا نوی - ئیک جار -، ژ دهست پیکا سهری دهست پی کر ههتا گه هشتیه پاتکئ وپاش جاره کا دی زفراندنه وی جهئ پی دهست پی کری، پاش ههردوو پیئ خو شیشتن ههتا گوزه کئ ههتا گه هشتیه ساقئ، ئەف چهنده یا بنه جه بوی ژ هه دیسا عوثماني [رازیبونا خودئ لئ بیت]. [متفق علیه]، و هندهک زیدهی تیدانه ژ هندهک هه دیسین دیین دروست.

و یا باشه سیواک بهری دهستنقیژئ و نفیژئ بهیته بکار ئینان، و دهلیل هه دیسا ئەبو هورهیرهیه [رازیبونا خودئ لئ بیت] كو پیغه مبهری ﷺ گوت : ((لولا أن أشق على أمتي لأمرهم بالسواك عند كل صلاة - وفي رواية - مع كل وضوء)) (ئه گهر من قیابا ئومهتا خو بهر زهحه تیی بیخه دا فه مانا وان كهه ئەو سیواکی دگهل هه ر نفیژه کئ وده سنقیژه کئ بکار بینن) [متفق علیه].

٦١) ئەوئ کال یان گوره کربتئ پشتئ دهست نفیژئ، ئەوی مافئ هه ی کو فه مالینئ لسه ر بکهت، ئەگهر یئ ئاکنجی بوو دئ فه مالینئ لسه ر کهت شهف و روژکئ، ئەگهر لسه ر سه فه ره کئ بیت دئ فه مالینئ لسه ر کهت سئ روژ و شهفان، و دهلیل هه دیسا ئەبو به کهریه [رازیبونا خودئ لئ بیت] كو پیغه مبهری ﷺ: دهستیری دا مروفقئ مسافر ئەگهر دهست نفیژ شیشت، و کالکا خو کری، پاشی بئ دهست نفیژ بو و دهست نفیژا خو نی کر ئەو فه مالینئ بکهت سئ روژا ب شهقیئ وان فه، و بو مروفقئ ئاکنجی روژو شهفهک . [ئین ماجه فه دگوهیزیت].

و فهمالین دئ لسهر سه ری گوری هیته کرن، و دهلیل هه دیسا عه لیی گوری ئه بو طالبی [رازیبونا خودئ لی بیت] گوت : من دیت پیغه مبه ری خودئ ﷺ سه رفه ی کالکی د فه مالی [ئه بوو داود فه دگوهیزیت] .

٦٢) نه گهر ده می نقیژی هات و ته ئاف نه دیت ته یه مومی بکه، و دهلیل گوتنا خودئ ته عالییه ﴿فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوْهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ﴾ [المائدة: ٦] وه وه ئاف نه دیت، هوین ده ستین خو ل رویی عه ردی بدن، و دیم وده ستین خو پی بفه مالن .

و (صعید) ئاخا لسهر رویی عه ردی یه، و دهلیل هه دیسا حوزه یفه یه کو پیغه مبه ری ﷺ گوت: وعه رد هه می یا بو مه بویه مزگه فت، و ئاخا وی یا بومه بویه پاقر کرن نه گهر مه ئاف نه دیت)) [موسلم فه دگوهیزیت]

٦٣) نه گهر تو ژ ده سنقیژ شیشتنی خلاس بووی تو بیژه: ((أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ)).

و دهلیل هه دیسا عومه ری کوری خه طالبی یه [رازیبونا خودئ لی بیت] گوت : پیغه مبه ری خودئ ﷺ گوت ((نینه ئیک ژ هه وه ده سنقیژا خو بشوت و لاو بشوت، پشتی هنگی بیژیت)) ((أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ)) بی شك هه ر هه شت ده رگه هیته به هه شتی دئ بو فه بن و کانی وی کیشک دقیت دئ تیدا چیه ژور)) [موسلم فه دگوهیزیت] .

٦٤) نه و تشتین ده ست نقیژی دئخن :

١ - هه ر تشته کی ژه هه ردوو عه وره تا ده رکه فیت، و دهلیل هه دیسا ئه بوهوره یه ری [رازیبونا خودئ لی بیت]: ((لا تقبل صلاة من أحدث حتى يتوضأ)) ((نقیژا که سی بی ده ست نقیژ قه بیل نابیت ده ما ده سنقیژا وی دشکیت هه تا ده سنقیژا نه شووت)) [متفق علیه] .

٢٠٢ - نفستنا کیر ئه وا مروقی ئاگه ه ژ خو نه مینت و جه نابته، و دهلیل هه دیسا سه فوانی کوری عه سالی یه [رازیبونا خودئ لی بیت] گوت: پیغه مبه ری ﷺ فه رمان ل مه دکر نه گهر ئه م ل سه فه ری باینه مه گوریته خو سی روژوشه فا ژ پیت خو نه که یه

تینه بیټ بو جه نابه تی ، به لی ژ بهر ده ست ریښه دانا ستیر و بچیک و نقستنی ((نانکو بو فان سی تشتا مه گوره نه دنئیخستن بتنی دا مه سه ح کهین)) [أخرجه الترمذی].

به لی نقستنا پیغه مبهرا نابیته نه گه رهک بو شکه ستنا ده ست نفیژا وان ، ژ بهر حه دیسا نه نه سی کوری مالکی [رازیوونا خودی لی بیت] بو خاری د صه حیجا خودا فه دگوهیژیت کو پیغه مبهری ﷺ گوت: ((الأنبياء تمام أعينهم ولا تمام قلوبهم)) (هنديکه پیغه مبهرن چاقیټ وان دنشن به لی دلیت وان نانقن)) [أخرجه البخاري]. و نه فه تابه ته منديه که بو وان [عليهم الصلاة والسلام] .

٤ — ده ست کرنا عه وراتی، و ده لیل حه دیسا بوسره تا کچا صه فوانی یه [رازیوونا خودی لی بیت] کو پیغه مبهری ﷺ گوت : ((هر که سه کی ده ستی خو کره عه وره تا خو بلا نه و نفیژی نه که ت هتا ده سنقیژا خو بشووت)) [أخرجه الترمذی] ، و حه دیسا عبد الله کوری عه مری [رازیوونا خودی ل هه ردووکا بیت] کو پیغه مبهری ﷺ گوت: ((هه ر زه لامه کی ده ستی خو کره عه وره تی خو بلا ده سنقیژا خو بشووت ، وهه ر ژنکه کا ده ستی خو کره عه وره تا خو بلا ده سنقیژا خو بشوت)).

٥ — خارنا گوشتی حیشتزی، و ده لیل حه دیسا جابری کوری سه موریه [رازیوونا خودی لی بیت] کو زه لامه کی پسپار ژ پیغه مبهری ﷺ کر و گوتی: ئه ری ئه م ده سنقیژی ژ خارنا گوشتی حیشتزی بگرین ئه گه ر مه خوار؟ گوت: ((به لی)) [أخرجه مسلم].

٦ — زفرینا ژ دینی: که سه ک کافر بیت چ ب ئاخفتنه کی یان کاره کی کوفری بکه ت، هینگی نه فه دبیته نه گری که تنا ده سنقیژی و ئیسلامی ، و ده لیل گوتنا خودی ته علا ﴿ وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ ﴾ [المادة : ٥] وهه چیی کوفری ب باوه ریی بکه ت نه وی کاری وی پویج بوو .

٧ — هاش خو نه بوون چ ژ بهر دیناتی یان گیژبوونی یان سه رخوش بوونی بمانیټ بیهوشکه ر ، زانا یین کومبوین کو ده ست نفیژ ب فی چه ندی دکه فیت .

(٦٥) واجبه ل سه ر مروقی موسلمان د روژو شه فه کی دا پینج نفیژیت فه رز دده میټ واندا. و ده لیل حه دیسا طه لحي کوری عوبه يدالله [رازیوونا خودی لی بیت] کو

نہ عربیہ کی بسیار ژ پیغہمبہری ﷺ کر ژ ئیسلامی، ئینا پیغہمبہری خودی ﷺ
 گوت: ((پینج نفیژ د شہف و روژادا)) [متفق علیہ] .

نہ گہر ئیکی گوت: چہند روکاعہت د پینج نفیژی دا نہ؟ تو بیژہ: ہہفدہ روکاعہت
 بیټ تیڈا ہین: نیفر و چار روکاعہت، ئیقاری چار روکاعہت، مہغرب سی روکاعہت،
 عہیشا چار روکاعہت، سپیڈی دوو روکاعہت، و دسہفہری دا نیفر و، و ئیقاری، و عہیشا
 دی ئینہ کورت کرن بو دوو روکاعہتا، وبقی چہندی دی بنہ یازدہ روکاعہت .

(۶۶) ہہر نفیژہکی بانگ دی بو ئیتہ دان ل دہمی وی، و دہلیل حہدیسا مالکی کوری
 حوویہری یہ [رازیبونا خودی ل بیت] کو پیغہمبہری ﷺ گوت: ((نہ گہر دہمی نفیژی
 ہات بلا کہسہکی ژ ہہوہ بو ہہوہ بانگ بدہت و بلا یی ژ ہہوہ ہہمیا مہزتر
 ئیمامہتیا ہہوہ بکہت)) ودفی حہدیسای دا: فہرمانا ب کرنا ہہر پینج نفیژا ب
 جہماعہت ہاتیہ دان بو زہلاما نہ گہر بشین وچ عوزریت شہری نہ بن (عوزر وہکی
 نہساخی، ترس باران، وژن، ووعہبد) وئہوی ب جہماعہت نفیژی نہ کہت ہینگی
 ئہوی گونہہ کارہ . [متفق علیہ] .

(۶۷) ئہوی گوہ ل بانگی بیت دی وی بیژیت ئہوا بانگ بیژ دبیزیت، و دہلیل حہدیسا
 ئہبو سہعیدی خودی [رازیبونا خودی ل بیت] کو پیغہمبہری خودی ﷺ گوت: ((
 نہ گہر ہہوہ گوہ ل گازی بو، ہوین بیژن ئہوا بانگ دہر دبیزتن)) وئہ گہر
 گوت (حي على الصلاة وحي على الفلاح) ہوین بیژن (لا حول ولا قوہ الا باللہ)
 وئہ گہر گوت (الصلاة خير من النوم) ہوین ژ وہکی وی بیژن . [متفق علیہ] .

(۶۸) نہ گہر تو رابویہ نفیژی، بہری خو بدہ قبیل، و دہلیل گوتنا خودی تہعالا
 ﴿فَلَنُؤَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا
 وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ﴾ [البقرة: ۱۴۴] فیجا ئہم دی بہری تہ ژ (بیت المقدس)ی
 وەرگیپرینہ پرووگہہکا تہ پی خوش بت، کو مزگہفتا حہرامہ ل (مہکہہی)
 فیجا تو بہری خو ب لایئ وی فہ بدہ، و ل ہہچی جہی ہوین - ئہی گہلی
 موسلمانان - لی بن و ہہوہ فی نفیژی بکہن ہوین بہری خو بدہنہ مزگہفتا حہرام .

٦٩) بلند کرنا دهستان دنقیژئی دا د چار جهادا ، و دهلیل حه‌دیسا عبد الله کورئی عومه‌ری [رازیبونا خودئ ل هه‌ردووکا بیت] کو پیغه‌مبه‌ر ﷺ ده‌می دچۆ دنقیژئی دا ته‌کبیرا ئیجرامی د ده‌ت و ده‌ستیٔ خو بلند دکه‌ت هه‌تا نیژیکی مللیٔ خو یان به‌زی گوهیٔ خو ، و ئه‌گه‌ر چووبا روکوعی دا ده‌ستیٔ خو بلند که‌ت ، و ئه‌گه‌ر گوتبا ((سَمِعَ اللّٰهُ لِمَنْ حَمِدَهُ)) دا ده‌ستیٔ خو بلند که‌ت (وده‌می راببا ژ هه‌ردوو روکعه‌تین ئیکئی پشتی ته‌حیاتی دا ده‌ستیٔ خو بلند دکه‌ت) و کورئی عومه‌ری ئه‌ف چه‌نده دکر. [متفق علیه. و رابونا ژ هه‌ردوو روکعه‌تین ئیکئی به‌س یا د ریوایه‌تا ئیمامی بوخاری دا هاتی.]

٧٠) دانانا ده‌ستی راستی لسه‌ر ده‌ستی چه‌پی ل سه‌رسینگی دنقیژئی دا و ده‌لیل حه‌دیسا سه‌هلی کورئی سه‌عدی [رازیبونا خودئ لی بیت] گوت : فه‌ر مان ل خه‌لکی ده‌اته کرن کو زه‌لام ده‌ستی راستی دانیه‌ته سه‌ر ده‌ستی چه‌پی د نقیژئی دا ، ئه‌ف چه‌نده بو پیغه‌مبه‌ری ﷺ بلند کر کو ئاخفتنا پیغه‌مبه‌ری یه .

٧١) دروستین دوعاو بو ده‌ست پیکرنا نقیژئی پشتی ته‌کبیرا ئیجرامی - ته‌کبیرا ئیکئی - ئه‌وا هاتی د حه‌دیسا ئه‌بو هوره‌یره‌ی دا [رازیبونا خودئ لی بیت] گوت : ئه‌گه‌ر پیغه‌مبه‌ری خودئ ﷺ ته‌کبیرا ئیکئی دابا د نقیژئی دا ، پیچه‌کی بی‌ده‌نگ بیت به‌ری خاندنا قورئانی، ئینا پسار ژئی هاته کرن کانی ئه‌و چ دبیزت ؟ ئه‌وی گوت : ئه‌ز دبیزم ((اللّٰهُمَّ بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ اللّٰهُمَّ تَقْنِي مِنَ الْخَطَايَا كَمَا تَقْنِي الثُّوبُ الْاَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ اللّٰهُمَّ اغْسِلْ خَطَايَايَ بِالْمَاءِ وَالْثَلْجِ وَالْبَرَدِ)) [متفق علیه] .

٧٢) به‌ری خاندنا فاتیحی خو ب پاریزه ب خودئ ژ شه‌یطانی ره‌جماندی - دیر کری ژ ره‌ما خودئ، و ب ده‌نگی نزم (بسم الله الرحمن الرحيم) بیژه ، ده‌لیل : ﴿ فَاِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴾ [النحل : ٩٨] و ژ ئه‌نه‌سی کورئی مالکی [رازیبونا خودئ لی بیت] کو پیغه‌مبه‌ری ﷺ و ئه‌بو به‌کری و عومه‌ری [رازیبونا خودئ ل هه‌ردووکا بیت] نقیژا خو ده‌ست پی دکر ب ﴿ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴾ [متفق علیه] . و دریوایه‌ته‌کا دیدا هاتیه: ئه‌وان ده‌نگی خو ﴿ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ﴾ بلند نه‌دکر، [أخرجه احمد (٢ / ١٧٩) والنسائی (٢ / ١٣٥) بسند صحیح] .

۷۲) پشتی خوپاراستنی و بسملاهیٔ فاتیحی بخوینه ، و دهلیل حه‌دیسا عوبادیٔ کوری صامتی یه [رازیبونا خودئ لی بیت] کو پیغه‌مبه‌ری ﷺ گوت : ((نقیژ بوو وی نینه ئەویٔ فاتیحا قورنانیٔ نه‌خینیت)) ئانکو سورەتا - الحمد لله رب العالمین - [متفق علیه].

۷۴) گوتنا ئامین، و دهلیل حه‌دیسا ئەبو هورهیره‌ی [رازیبونا خودئ لی بیت] گوت : پیغه‌مبه‌ریٔ خودئ ﷺ گوت: ((ئەگەر ئیمامی گوت -غَیْرِ الْمَعْضُوبِ عَلَیْهِمْ وَ لَّا الصَّالِّینَ- هوین بیژن ئامین)) [متفق علیه] .

و ژ عائیشاییٔ [رازیبونا خودئ لی بیت] هاتیه فه‌گوه‌استن کو پیغه‌مبه‌ریٔ ﷺ گوت: ((جوھیا حه‌سیدی ب تشته‌کی ژه‌هوه نه‌بری‌ه هه‌روه‌کو حه‌سیدی ب سلاقیٔ و ئامینیٔ بری)) [أخرجه ابن ماجه] .

۷۵) کرنا نقیژئیٔ ب ره‌حه‌تی وهیدیٔ هیدیٔ بیٔ له‌زوبه‌ز تی‌دا هه‌بیت، به‌لگه حه‌دیسا ئەبو هورهیره‌ییه [رازیبونا خودئ لی بیت] کو پیغه‌مبه‌ریٔ ﷺ گوتە وی که‌سیٔ نقیژا خو بیٔ سه‌رو به‌ر کری ((ئەگەر تو رابویه نقیژئیٔ ته‌کبیرا ئیحرامیٔ بده، پاشی چهنده‌کیٔ ژ قورنانیٔ بخوینه، پاشی هه‌ره روکوعیٔ حه‌تا تو بزانی کو هه‌می گه‌هین پشتا ته هاتینه چه‌ماندن ، پاشی رابه‌فه حه‌تا راست دبیه ژ پیرفه، پاشی هه‌ره سوجدیٔ حه‌تا ره‌حه‌ت دبی د سوجدیٔ دا، پاشی فیٔ چهندیٔ د نقیژا خو هه‌میٔ دا ب کاربینه)) [متفق علیه] .

۷۶) چوونا سوجدیٔ لسه‌ر ده‌ستان^(۱)، و دهلیل حه‌دیسا به‌رائیٔ کوریٔ عازبی [خودئ ژئی رازیبیت] گوت: پیغه‌مبه‌ریٔ ﷺ ده‌میٔ دگوت ((سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ)) که‌سه‌کیٔ ژمه پشتا خو نەت چه‌ماند حه‌تا پیغه‌مبه‌ریٔ ﷺ چووبا سوجدیٔ، پاشی دا چینه سوجدیٔ پشتی وی [متفق علیه]. و پاشی دا ده‌ستیٔ خو دانیته ئاخىٔ شنیکا دا چوکیٔ خو دانیت ل ده‌میٔ چوونا سوجدیٔ .

۷۷) ئەزکاریتٔ روکوعیٔ ، و سوچودئ : ژ حوذه‌یفه‌ی [رازیبونا خودئ لی بیت] گوت: پیغه‌مبه‌ریٔ ﷺ د روکوعا خودا دگوت: ((سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ)) و د سوچدیٔا ((سُبْحَانَ

(۱) ول سه‌ر جووکا ژى دورسته مروفا بجیت ئانکو چووکیت خو دانیته ئاخىٔ پاشی ده‌ستیٔ خو.

رَبِّيَ الْأَعْلَى)) . [أخرجه مسلم رقم (۷۷۲)] و کیم ترین ته‌سبیح د روکوعی و سوچودی دا سی ته‌سبیحن، ئەف چهنده یا بنه‌جه بۆی ژ پیغه‌مبه‌ری ﷺ .

و بلا د روکوعی و سجویدی گه‌له‌ک زکری ودوعا بکه‌ت، به‌لگه‌ه‌دیسا عبد الله کوری عه‌باسییه [رازیبونا خودی ل ه‌ردووکا بیت] کو پیغه‌مبه‌ری ﷺ گوت: ((هندیکه روکوعه هوین خودی تیدا مه‌زن بکه‌ن ، و هندیکه سوچه‌یه گه‌له‌ک دوعا تیدا بکه‌ن، گه‌له‌کا کیمه‌ کو به‌رسفا دوعاییت هه‌وه نه‌ئیته دان)) [أخرجه مسلم] .

(۷۸) دئ چ بیژیت ئیمام و ئەوی بتنی نفیژی دکه‌ت ده‌می ژ روکوعی رادبیت، ژ ئەبو هوره‌یره‌ی [رازیبونا خودی ل بیت] هاتیه‌ گوت، پیغه‌مبه‌ری ﷺ ده‌می راد بوو نفیژی دا ته‌کبیرا ئیحرامی که‌ت ده‌می رادبوو ژ پیرفه‌، پشتی هنگی دا ته‌کبیری ده‌ت ده‌می دچوو روکوعی پاش دا بیژیت: ((سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ)) ده‌می پشتا خو رادکر ژ روکوعی ، پاشی دا بیژیت و ئەوی راوستیای : ((رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ)) [متفق علیه‌]. دفی‌ ه‌دیسی دا فه‌رمانا ب دانا ته‌کبیراتی‌ت فه‌گوه‌استنی هاتیه‌.

(۷۹) شه‌هده دان د نفیژی دا: و دروست ترین شیوازیین شه‌هده‌دانی ه‌دیسا عبدالله کوری مه‌سعودییه [رازیبونا خودی ل بیت] کو پیغه‌مبه‌ری ﷺ گوت: ((التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ)) [متفق علیه‌].

(۸۰) چاوانیا روینشتنی د نفیژی دا و ئیشاره‌ت کرنا تلا شه‌هدی ب چافیت خو: هه‌روه‌کو هاتی د ه‌دیسا عبد الله کوری زوبه‌یره‌ی دا [رازیبونا خودی ل ه‌ردووکا بیت] گوت : ئەگه‌ر پیغه‌مبه‌ر ﷺ روینشتبا د نفیژی دا ده‌ستی خویی راستی دانیته‌ سه‌ر رانی خو یی راستی ، وده‌ستی چه‌پی لسه‌ر رانی چه‌پی، و ئیشاره‌ت ب تلا شه‌هدی دکر [رواه مسلم].

(۸۱) دانا سلافی لسه‌ر پیغه‌مبه‌ری ﷺ پشتی شه‌هده‌دانی : ه‌دیسا فه‌ضاله‌تی کوری عوبه‌یدییه [رازیبونا خودی ل بیت] کو پیغه‌مبه‌ری ﷺ گوت : ((ئەگه‌ر ئیک ژه‌هوه نفیژ کر بلا ده‌ست پی بکه‌ت ب ه‌مدا خودی خو پاقری و مه‌زناهی بو وی بیت ، و مه‌تحیت وی بکه‌ت ، پاشی سلافی بده‌ت سه‌ر پیغه‌مبه‌ری ﷺ ، پاشی چ دوعا بقین بلا بکه‌ت)) [رواه أبو داود ، وهو حدیث صحیح] .

و ژ باشرین جوړی سلافا لسهر پیغه مبهری ﷺ نهوا هاتی د حه دیسا نه بی مه سعودی بهدری [رازیوونا خودی لئ بیت] کو به شیرئ کوری سه عدی گوته پیغه مبهری ﷺ : خودی فهرمانا مهیا کری کو ئەم سلافا بدهینه سهر ته ، ئه ری دئ چهوا سلافا دهینه سهر ته؟ گوت : ((اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَيَّ آلِ إِبْرَاهِيمَ وَبَارِكْ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَيَّ آلِ إِبْرَاهِيمَ فِي الْعَالَمِينَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ)) [رواه مسلم] .

٨٢) دوعا بهری سلافا ملا و زکری پشته سلاقی : ژ ئەبو هورهیره ی [رازیوونا خودی لئ بیت] گوت : پیغه مبهری خودی ﷺ گوت : ((ئه گهر ئیکئ ژهوه ژ شه هدهدانا دوماهیکی خلاس بو بلا ئەو خوب خودی ژ چار تستان بیاریزیت : ژ عه زابا جههنه می ، و ژ عه زابا قهبری ، و ژ سهردابرا مریا و ساخا ، و ژ خرابیا مهسیحی دهجال)) [رواه مسلم رقم (٥٨٨)] .

و ژ موعاذئ کوری جهبهلی [رازیوونا خودی لئ بیت] کو پیغه مبهری ﷺ دهستی وی گرت و گوت : ((ئەی موعاذ ب خودی ئەز حهش ته دکهم ، ئەز وهصیه تی لته دکهم ئەی موعاذ کو تو نههیلی پشته ههر نفیژهکی تو بیژی)) ((اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحَسَنِ عِبَادَتِكَ)) [وهو حدیث صحیح] .

٨٣) ژ ئەزکاریت نفستنی و ژ خه و رابونی : ژ حودهیفه ی [رازیوونا خودی لئ بیت] گوت : پیغه مبهری خودی ﷺ نه گهر قیابا بنفیت دا بیژیت : ((بِاسْمِكَ اللَّهُمَّ أَمُوتْ وَأَحْيَا)) و نه گهر ژ خه و رابا دا بیژیت : ((الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإِلَيْهِ النُّشُورُ)) [رواه البخاري] .

٨٤) ده می تو خارنی دخوی بیژه : (بسم الله)، بهلگه : حه دیسا عومه ری کوری نه بو سهله مهیه گوت : پیغه مبهری ﷺ گوته وی : ((ئەی جحیل ، بسم الله بکه ، و ب دهستی راستئ بخو ، و ژ وی تشتی بخو یی لبر سنگئ ته)) [متفق علیه] .

٨٥) گه هاندنا نه خوشیا بو موسلمانا و غهیری وان حه رامه ، بهلگه : حه دیسا عبدالله کوری عه مریه [رازیوونا خودی لئ بیت] کو پیغه مبهری ﷺ گوت : ((موسلمان نهوه

ئەوئ موسلمان ب سلامت بن ژ ئەزمان و دەستی وی)) ئانکو نەب ئەزمانی خو
ونەب دەستی خو نەخوشتی بو موسلمانا چی نەکهی [متفق علیہ] .

۸۶) ئەگەر تە فیا بچیە دمالهکی فە دەستیری بخازە و سلافا کی بەری بچیە د ژورفە ،
بەلگە گوتنا خودی تەعالایە: ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى
تَسْتَأْنِسُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا ﴾ [النور : ۲۷] . ئەی ئەوین باوهری ب خودی ئینای ،
ژی مالین خو هوین نەچنە د چو مالین دی فە هەتا هوین دەستویری ژ خودانی
مالی دخوازن و سلافا دکەنی .

و ژ زەلامەکی ژ هەفالین پیغەمبەری ﷺ کو پیغەمبەری ﷺ گوتە خزمەتکاری خو:
(هەرە نك فی کەسی ل بەردەرگەهی وئەدەبی نیشا بدە و بیژی : بلا بیژیټ :
السلام علیکم، ئەز بیمە ژۆر) .

و ژ ئەبو هورەیرە [رازیبونا خودی ل بیت] هاتیە کو پیغەمبەری ﷺ : ((..... سلافا
دناقبەرا خودا بەلافا کەن)) [اخرجه مسلم].

۸۷) ئیمانەت تو یی راستگۆ بی، ژبەر کو ئەو بەری مروفی ددەتە بەحەشتی . بەلگە
حەدیسای کوری مەسعودییە [رازیبونا خودی ل بیت] کو پیغەمبەری ﷺ گوت: ((راستگۆ
بەری مروفی ددەتە باشی، و باشی بەری مروفی ددەتە بەحەشتی ، و درەو بەری
مروفی ددەتە خرابیی، و خرابی بەری مروفی ددەتە جەهنەمی)) [متفق علیہ] .

۸۸) ئیمانەت تو ریزگرتنا دەیک و بابیټ خو بگری، ژبەر کو خودی تەعالا فەرمان ب
فی چەندی کریە ، وگوت: ﴿ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ
إِحْسَانًا ﴾ [الإسراء : ۲۳] و خودایی تە . ئەی مروفا . فەرمان دایە کو پەرستنا وی
ب تنی بیټە کرن، و فەرمان ب قەنجیا د گەل دایک و بابا کری .

بلا مەتەلا تە وەکی تەیر بیت کانی چەوا تەیری بلندە و خو نادیتە ب کەسەکی
بەلی دەما تیټە خاری چەنگیټ خو دانیت و دشکیټیت ، ئەها هوسا چەنگیټ خو
دانه و خو بشکیټنە بەرامبەر دەیک و بابیټ خو .

۸۹) هشیاربه خو وهکی کافرا لی نهکه، ژبهه کو پیغه مبهری ﷺ گوت : ((هه چیی خو شتی گه له کی (قهوم) هکی لی بکهت ، هه ما نهو ژوانه))^(۱) [اخرجه احمد وغيره من حدیث ابن عمر ، والحديث حسن] .

۹۰) ئیمانته گه له ک زکری خودی تهعالا بکهی ، زکری خودی دبیته نه گهری سهر فراهی ددونا ی و ناخره تی دا ، مه ته لا وی که سی نه وی زکری خودی گه له ک بکهت وهکی وییه نه وی ژ بهر دوژمنا بره قیت وخو بگه هینته د که له هکا ئاسیقه ، نه ها هوسا مروف ژ شهیطانی تیه پاراستن، خودی تهعالا گوت : ﴿ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴾ [الجمعة : ۱۰] وهوین د هه می حالان دا گه له ک زکری خودی بکهن، دا به لکی هوین خیرا دنیا ی و ناخره تی ب ده ست خو بیخن .

ژنه بو هورهیره ی [رازیبونا خودی لی بیت] هاتیه فه گوهاستن گوت : پیغه مبهری ﷺ گوت : ((دوو په یفن د سفکن لسه ر نه زمانی ، دگرانن د ته رازیی دا ، د خوشتقی نه لدهف رحمانی : سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ))^(۲) [متفق علیه] .

۹۱) که فارهتا جفاتی (مه جلسا) : نه گهر مروف ژ دیوانه کی رابوو بلا فی جو ری زکری بکهت داکو نهو گوننه هیټ مروفی کرین بینه ژیرن ، ژعائیشای [رازیبونا خودی لی بیت] کو پیغه مبهری ﷺ نه گهر ل کومبونه کی روینشتبا ، یان نفیژ کربا دا هنده ک په یفا بیژیت ، ئینا عائیشای پسیار ژئ کر ژوان په یقان ، ئینا گوت : ((نه گهر ناخفتنا خیری بیت دی لسه ر ئیته مورکرن هه تا روژا قیامه تی ، و نه گهر ناخفتنه کا دی بیت نه فه دی بیه نه گهر بو ژیرنا فان په یقان : سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ)) [اخرجه احمد ، وهو حدیث صحیح] .

(۱) تشبیها ب کافرا نهوه : مروفی که یف خوشی ب سهرسال وجه ژنیټ کافرا بینیت وحه ژ وان بکهت وسه روبه ری وان که یف پی بیټ ووهکی وان ل خو بکهت وحه ژ کافر ب سهر موسلمان بکهفن وهمی گا فا موسلمان دته په سهر بن

(۲) دقئ هه دیسیدا دیار دبیت کو ل روژا قیامه تی ته رازیا خیرو گوننه ها هه یه وب خیرا ته رازی گران دبیت .

بهسکرنا ناځین خودی ته عالیا بین تازہ وجوان

ژنه بو هورهیره [رازیبونا خودی لی بیت] هاتیه فهگوهاستن کو پیغه مبهری ﷺ
گوت : ﴿ لِلّٰهِ تِسْعَةٌ وَتَسْعُونَ اَسْمًا ، مِائَةٌ اِلَّا وَاٰحِدًا ، لَا يَحْفَظُهَا اَحَدٌ اِلَّا دَخَلَ الْجَنَّةَ ، وَهُوَ
وَتُرُّ يُحِبُّ الْوَتْرَ ﴾

[والبخاری ومسلم]. راستی خودی نوت ونهه ناځیت ههین، سهد کیم ئیک، ههر کهسی
(نیحصاء) بکهت دی چپته بهحشتی، وخودی کته وحهژ کتا دکهت). و مهعنا نیحصاء
:- وان ناځا ژبه رکهت، دمهعنا وان بگههیت، وخو ته سلیمی وی تشتی بکهت یی ئهف
ناځیت هه دینه دهلیل وبه لگه ل سهر، باوهری ب وی تشتی ئهف ناځیت هه د خوازیت
بینیت، وب راستی خودی کته وحهژ تشتیت کت دکهت ^(۱).
الله: ئهوه یی بجهقی عیبادهت بو تیتته کرن، ئهوی هه می مهعنیت خودینی بو ههین،
وئهفه ئهوه ناهه ئهوی کومکه ربو هه می ناف صیفه تیت خودی عزوجل .

الإله : ئهوه یی ههژی هندی کو عیبادهت بو بیتته کرن .

الْحَيُّ : ئهوه یی ساخ وههروهه ر دمینت .

الْقَيُّومُ : ئهوه یی بدورسهای ب ریقه برنا هه می تشتا رادبیت .، خودی ته عالیا گوت :
﴿اللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ﴾ .

الرَّبُّ : ئهوه یی خودانی عه بدها، ئهوی وان خودان دکهت، چپکرن ورزق وساخکرن
ومراندن وریره برنا شولیت وان ددهستیت ویدا .

الرَّحْمَنُ : ئهوه یی گهلهک گهلهک یی برهحم .

الرَّحِيمُ : ئهوه یی گهلهک یی برهحم .، ﴿ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿۱﴾ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴾، ((عَنْ
ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَمَّا الرُّكُوعُ فَعَظَمُوا فِيهِ الرَّبَّ عَزَّ
وَجَلَّ)) وژ عبد الله کوری عه باسی [رازیبونا خودی ل ههردووکا بیت] هاتیه فهگوهاستن

(۱) مه مفا ژ پهرتووکا ملا سعید عصمت نافشکی وهرگرتیه خودی خیرا وی بنځیست ب نافق
(رونکرنهکا کورته بو کومهک ژ ناځیت خودی ته عالیا نهویت د قورنای وحه دیست دورست دا هاتین) .

گوت پیڼغه مبهري ﷺ گوت : (هنديکه روکوعه هوين گه لهک جارا خودی مهزن
خوراگر تیدا مهزن بکهن وبو خو تیدا بیژن : سبحان ربي العظيم) [اخرجه مسلم
رقم (۴۷۹)].

الْمَلِكُ : نهوه یی مللک وار هه می یی وی.

الْقُدُّوسُ : نهوه یی پاقر ژهه می کیماسیا .

السَّلَامُ : نهوه یی بسلامهت ژهه می کیم وکاسیا .

الْمُؤْمِنُ : نهوه یی پیڼغه مبهریټ خو راستگو دهرئییخستین .

الْمُهَيِّمِنُ : نهوه یی هاژ تشتیت بهرزه هه ی، وزیره فان ل سهرکریاریټ به نیټ خو،
وهه می دچه میای بو حوکمی وی.

الْعَزِيزُ : نهوه یی سهردهست و خودان هیز، نهوی تشت ل بهر ناسی نه بن وکسهک
نه شیټی .

الْجَبَّارُ : نهوه یی هه می تشت چه ماندين بو مهزناهییا خو، نهوه یی حالی دل شکستیا ب
سهروبه ر دکهت .

الْمُتَكَبِّرُ : نهوه یی خودان مهزناهی .

الْخَالِقُ : نهوه یی هه می تشت چیکرین .

الْبَارِئُ : نهوه یی چیکری ژ چونه هیی په یدا کرین .

الْمُصَوِّرُ : نهوه یی ب وی رهنگی وی چه زکری چیکریټ خوشکل کرین.

الْحَكِيمُ : نهوه یی خودان حکمهت دچیکرن و نه مریت خودا، نهوی هه ر تشته کی

ددانیه جهی وی . ﴿ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ

الْمُهَيِّمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿ هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ

الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ))

[الحشر : ۲۴] . نهوه نه للاه نهو خودای ب حهقی په رستنا وی دنیته کرن یی

کو ژ وی پیڼه تر چو خودایین راست نه ههین، زانای تشتی فه شارتی

وئاشکه رایه، دزانت چ تشتی ل بهرچا فه هیه و چ تشتی نه ل بهرچا فه هیه، نهوه

پر دلو فانی رډهما وی ههمی تشت فهگرتین، یی دلو فانکاره ب وان یین باوهری ب وی نیای. نهوه نه للاه یی ب حهقی په رستن بو دئیته کرن، یی کو ژ وی پیقه تر چو خوداییین راست نه ههین، خودانی ههمی تشتان، یی کو بی بهرهنگاری ته صهرروقی د وان دا دکهت، ژ هر کیما سیه کی یی پاکه و ژ هر عه بیه کی یی ساخلمه، پیغه مبه ریڼ خو راستگو دهر دئیخت ب وان نایه تین ناشکرا یین وی د گهل وان هنارتین، یی زیره فانه ل سهر کریارین به نییین خو، یی زاله کس وی بیزار ناکهت، کوه ککاره خه لک ههمی یین نیخستینه بن دهستی خو، یی خومه زنگره مه زنی ههمی یا وییه. یی پاک بت خودی ژ وی تشتی بوتپه ریس بو وی دکه نه هه فیشک. نهوه نه للاه یی نافراندر، نهوی خه لک ل دو یف حکمه ته کی چیکرین، یی وینه کیش ب وی رهنگی وی بقیټ، ناقین باش وسالوخه تین بلند یین وینه، هر تشته کی ل عه سمانان وعهردی ته سبیجا وی دکهت، ونهوه زالی د تولفه کرنا خو دا یی دژوار، یی کاربهنه جه د ریقه برنا کار یی به نییین خو دا.

الأوّل : نهوه یی نیکی ، چ تشت بهری وی نه ههین،

والآخر : نهوه یی دوماهیی ، نهوه نهوی چ تشت پستی وی نهین . ،

والظاهر : نهوه نهوی چ تشت دسهر ویدا نه . ،

والباطن : نهوه نهوی چ تشت دبن ویدا نه . ،

العلیم : نهوه یی گه له کی زانا ، زانینا وی ههمی تشت فهگرتین چ تشتیت بهرزه یان

فهشارتی چ تشتیت مه زن یان بچیک .

﴿هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾ [الحديد : ۳].

الغفور : نهوه یی مشه گوننه ها دنخیقیت ول سهر عه بدی خو ستاره دکهت .

الودود : نهوه یی ههژ عه بدیت خو بیټ صالح وجوامیر دکهت ونه وژی ههژ وی

دکهن.

المجید : نهوه یی خودان قه درومه زناهی دساخلهت وکریاریت خودا . ﴿ وَهُوَ الْغَفُورُ

الودود ﴿ ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ﴾ [البروج : ۱۵] .

الرَّزَّاقُ : ئەوه یی مشه رزقی ددهته به‌نیان.

القَوِيُّ : ئەوه یی وبه‌ییز قووت ، ئەوی چ سستاهی ولاوازی بو چی نه‌بن.

الْمَتِينُ : ئەوه یی توند وخودان هیزا ته‌مام ودورست . ﴿ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ

الْمَتِينُ ﴾ [الذريات : ٥٨] ﴿ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ﴾ [الشوري : ١٩] .

الحَافِظُ : ئەوه یی عه‌بدئ خو وعه‌مه‌لی وان دپاریزیت .

الحَفِيزُ : ئەوه یی چيکرئت خو دپاریزت، وکاری وان ژي دپاریزیت وبه‌رزه نه‌که‌ت .،

﴿ فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴾ [يوسف : ٦٤] ﴿ إِنَّ رَبِّي عَلَى كُلِّ شَيْءٍ

حَفِيزٌ ﴾ [هود " ٥٧] .

الْكَبِيرُ : ئەوه یی مه‌زن دژات وناڤ وسيفاتئ خودا ، یی هه‌می تشت چه‌میای بو وی .

الْمُتَعَالِ : ئەوه یی د سهر هه‌می چيکرئت خودا ب ژات وشيان وسه‌رده‌ستیا خو ، به‌لگه :

﴿ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ ﴾ [الرعد : ٩] . خودی ب وی تشتی یی زانیه

یی کو ل به‌رچاڤ نه‌بت، و ب وی تشتی ژي یی ل به‌رچاڤ بت، یی مه‌زنه د ناڤ

وسالۆخه‌تین خو دا، ب خو وشيان وپیڤه‌هاتنا خو ل سهر هه‌می چيکرئتین

خو یی بلنده .

مَالِكُ : ئەوه یی خودانی هه‌می تشتا .

المَلِيكُ : ئەوه یی ب دورستاهی خودانی هه‌می تشتا .

المُقْتَدِرُ : ئەوه یی پیچیبوی وخودان شيان ل سهر کرنا هه‌می تشتا . ﴿ مَالِكِ يَوْمَ الدِّينِ ﴾

[الفاتحة : ٤] ﴿ فِي مَعَدِّ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُّقْتَدِرٍ ﴾ [القمر : ٥٥] .

الأَحَدُ : ئەوه یی بتنی .

الصَّمَدُ : ئەو خودی مه‌زنه ئەوی خه‌لك قه‌ستا وی دکه‌ن ،وخو هه‌وجهی وی دکه‌ن بو

قه‌تاندا موحتاجیان . ﴿ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ﴿ اللَّهُ الصَّمَدُ ﴾ [الاخلاص : ١ - ٢] .

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ

قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ : وَأَنَا الْأَحَدُ الصَّمَدُ لَمْ أَلِدْ وَلَمْ أُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لِي كُفْتًا أَحَدٌ

وژ نه بو هورهیره ی [رازیبونا خودی لئ بیت] هاتیه فه گواستن ژ پیغه مبهری ﷺ گوت :
خودی مهزن و خوراگر گوت :.....ئهمزم الاحد الصمد.....).

الْوَّاحِدُ: نهوه یی نیک، نهوی کهسهک وهکی وی نهی.

الْقَهَّارُ: نهوه یی ههمی تشت چه ماندين، وههمی چیکری بو وی دشکهستی . ﴿وَهُوَ
الْوَّاحِدُ الْقَهَّارُ﴾ [الرعد : ١٦]

الْوَلِيُّ: نهوه یی ب کاریت عهبدیت خو رادبیت، وهاریکاریا عهبدیت خو بیټ خودان
ئیمان دکهت، ونهوه یی ئیماندار وی بو خو دکهنه خوشتقی وهاریکار .

الْحَمِيدُ: نهوه یی ههژی بو مهدها، نهوی ههمی چیکری ب مهدهیت وی دناخن .
﴿وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ﴾ [الشوري : ٢٨]

الْمَوْلَى: نهوه یی شولا ب ریقه دبهت، وهاریکاریا عهبدیت خو بیټ خودان باوهر
وئیمان دکهت.

التَّصِيرُ: نهوه یی ب دورستاهي عهبدیت خو ب سهرد ئیخیت، وهاریکاریا وان دکهت ل
سهر نهیاری . ﴿فَنِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ﴾ [الحج : ٧٨]

الرَّقِيبَ: نهوه یی چافی وی ل تشتا، وچ تشت ل بهر وی بهر زه نهبن .
الشَّهِيدَ: نهوه یی ناگههدار ب ههمی تشتا . ﴿فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنْتُ أَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ وَأَنْتَ
عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ﴾ [المائدة : ١١٧]

السَّمِيعُ: نهوه یی هاژ ههمی دهنگا ههی .

الْبَصِيرُ: نهوه یی ههمی تشتا دبیت . ﴿إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾ [غافر: ٢٠]

الْحَقُّ: نهوه یی راست و دورست وههمی شولیت وی دبنهجه .

الْمُبِينُ: نهوه یی ریکا دورست بو عهبدیت خو دیار کری . ﴿وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ
الْمُبِينُ﴾ [النور : ٢٥]

اللَّطِيفُ: نهوه یی تشتیت هویر و بهرزه دزانیت، ونهوه یی ل گهل بهنیټ خو یی باش.

الْخَبِيرُ: نهوه یی ژ نافدهیا شولا و راستیا وان دزانیت . ﴿أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ
الْخَبِيرُ﴾ [الملك : ١٤]

الرَّقِيبُ: ئەوه یی چافی وی ل تشتا ،وچ تشت ل بهر وی بهرزه نه‌بن .

الْحَبِيبُ: ئەوه یی بهرسفا دو‌عا ددهت . ﴿ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُّجِيبٌ ﴾ [هود : ۶۱]

الْكَرِيمُ: ئەوه یی گه‌لهك مهرد ،وی گه‌لهك ب لیبوورین .

الْأَكْرَمُ: ئەوه یی ژ هه‌میا مهردتر ،وب قه‌در تر و ب لیبوورین تر . ﴿ يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا

غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ ﴾ [العلق : ۳] ﴿ أَقْرَأُ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ﴾ [الانفطار : ۶]

الْعَلِيُّ: ئەوه یی گه‌لهك بلند .

الْعَظِيمُ: ئەوه یی مه‌زن ،یی هه‌می ساخه‌تیته مه‌زناهیی ل نك هه‌ین . ﴿ وَلَا يُؤَدُّهُ

حَفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴾ [البقرة : ۲۵۵]

الْحَسِيبُ: ئەوه یی تی‌را به‌نییته خو هه‌ی ،وئەوه یی حسیبی ل گه‌ل به‌نییته خو دکه‌ت

ل سه‌ر وی کاری وان کری .

الْوَكِيلُ: ئەوه یی بشولیت به‌نییته خو رادبیت ،و‌پشته‌فانیا خوشتقییته خو دکه‌ت

﴿ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ﴾ [آل عمران : ۱۷۳] . ﴿ وَكَفَى بِاللَّهِ

حَسِيبًا ﴾ [النساء : ۶]

الشُّكُورُ: ئەوه یی گه‌لهك شوکرا به‌نییته خو دکه‌ت ل سه‌ر کاریته باش .

الْحَلِيمُ: ئەوه یی هه‌ژی مه‌دحا ،ئەوی هه‌می چی‌کری ب مه‌دحیته وی دئاخفن ﴿ وَاللَّهُ

شَكُورٌ حَلِيمٌ ﴾ . [التغابن : ۱۷]

الْبُرُّ: ئەوه یی قه‌نجی یی ل گه‌ل عه‌بدیته خو دکه‌ت ﴿ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ ﴾ . [الطور : ۲۸]

الشَّاكِرُ: ئەوه یی شوکردار ، ئەوی کاریته به‌نییته خو به‌رزه نه‌که‌ت ،و‌خپ‌را وی زی‌ده

دکه‌ت ﴿ وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا ﴾ [النساء : ۱۴۷] .

الْوَهَّابُ: ئەوه یی مشه قه‌نجیا دگه‌ل به‌نیا دکه‌ت ﴿ أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ

الْوَهَّابِ ﴾ . [ص : ۹]

القَهَّارُ: ئەوه یی ب دورسته‌های هه‌می تشت چه‌ماندین بو وی تشتی وی دقیت ﴿ وَهُوَ

الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ ﴾ [الانعام : ۱۸] .

الْعَفَّارُ: ټهوه یی مشه گونهها دغه فرینت ﴿رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْعَفَّارُ﴾ [ص : ٦٦].

التَّوَّابُ: ټهوه یی مشه تهو بی دکهته ددلی عه بدیت خودا وتهوبا وان قه بویل دکهت ﴿فَتَلَقَىٰ آدَمَ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ﴾ [البقرة : ٣٧].

الْفَتَّاحُ: ټهوه یی حوکمی دنا فبهرا به نییت خودا دکهت ، ټهوه یی دهر گه هیټ ره حمی ورزقی بو وان فه کرین ، ټهوه یی دلیت راستگوا بو نیاسین و فیانا خو فه کرین ﴿وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ﴾ [سبا : ٢٦].

الرَّؤُوفُ: ټهوه یی گه لهک رحمه کا زیده ب عه بدیت خو دبهت ﴿وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ رَعُوفٌ رَحِيمٌ﴾ [النور : ٢٠].

نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ: ټهوه یی عه ردو عه سمان رونکرین ، ټهوه گهر ټهوه نه با چ رونا هی ل عه سمانا و عه ردی نه د بوو ، ورونا هی ټیک ژ صیفه تیټ خودی یه ﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ [النور : ٣٥].

الْمُقِيتُ: ټهوه یی قویټی و ټهوه رزاقی ددهت ﴿وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُقِيتًا﴾ [النساء : ٨٥].
الْوَّاسِعُ: ټهوه یی وصف و ساخله تیټ وی و ټهوه تشتیت ب وان فه گریډای د بهر فرهه ، ټهوه یی مه زنا هی و ملک و قه نجی و ره حم و مه ردینیا وی بهر فرهه ﴿وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ﴾ [البقرة : ٢٤٧].

الْوَارِثُ: ټهوه یی پشټی نه مانا عه بدیت وی دمینیت ﴿وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ﴾ [الحجر : ٢٣].
الْأَعْلَى: ټهوه یی ژ هه می تشتا بلند تر، یی بلند د ژات و صیفهت و شیانیټ خودا ، وهه ر تشتی بیت یی چه مانده ل بن دسههلات و حوکمی ویدا ، وچ تشت د سهر ویدا نینه ﴿سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى﴾ [الأعلى : ١].

المُحِيطُ: ټهوه یی ب شیان و ره حم وزانینا وی دور ل هه می تشتا گرتی ، هه می تشت بیټ دسهټی ویدا ، وکسههک نینه ژ بن حوکمی وی دهرکه فیت ﴿أَلَا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطٌ﴾ [فصلت : ٥٤].

العلام: ئەوه یی ب دورستاهی هه‌می تشتا دزانیت ﴿ أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ وَأَنَّ اللَّهَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴾ [التوبة: ٧٨].

المُستَعَان: ئەوه یی د بیته هاریکار وپشته‌فان بو به‌نییّت خو ، به‌لگه : ﴿ قَالَ رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ وَرَبُّنَا الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ﴾ [الأنبياء: ١١٢]. پیغه‌مبه‌ری سلافی لى بن گوٲ: خودایی من تو ب حوکه‌کی حه‌ق حوکه‌می د ناقبه‌را مه ومله‌تی مه یی دره‌وپی‌که‌ر دا بکه، وئهم هاریکارییی ژ خودایی خو یی پردلوٲان دخوازین د دهره‌قا وی تشتی دا یی هوین - گه‌لی کافران - دبیزن ژ شرکی ودره و بی به‌ختییان

الهَادِي: ئەوه یی به‌ری به‌نییّت خو دده‌ته ری‌کا راست و تشتی ب مفا ودلی وان دبه‌ته حه‌قیی . ﴿ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادٍ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴾ [الحج: ٥٤].

النَّاصِر: ئەوه یی به‌نییّت خو ییّت خودان باوهر ب سه‌رتیخت، به‌لگه : ﴿ بَلِ اللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ ﴾ [آل عمران: ١٥٠]. به‌لکی خودی یه هه‌وه ب سه‌ردنیخت، وئهو باشتیرین پشته‌فانه، د گه‌ل وی هه‌وه پیٲتی ب پشته‌فانییا که‌سه‌کی دی نابت.

الْخَلَّاق: ئەوه یی بدورستاهی هه‌می تشت ژ چونه‌هی یی چی‌کیرین ﴿ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴾ [الحجر: ٨٦].

الْعَفْو: ئەوه یی مشه‌گونه‌ها ژیدبه‌ت ، ول خه‌له‌تیا د بوریت ﴿ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفْوًا قَدِيرًا ﴾ [النساء: ١٤٩].

الْحَاكِم: ئەوه یی دحوکه‌ی خودا یی دادیه‌کا ته‌مام هه‌ی، ﴿ وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَاصْبِرْ حَتَّىٰ يَحْكُمَ اللَّهُ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴾ [يونس: ١٠٩]. تو - ئەه‌ی موحه‌مه‌د - دویچوونا وی وه‌حیییا خودی بکه یا ئەو بو ته دهنیرت وکاری پی بکه، وتو بیه‌نا خو ل سه‌ر وان فره‌ه بکه یین گوهدارییا ته‌دکه‌ن ژ مرؤٲان، هه‌تا خودی ب حوکه‌می خو حوکه‌می د ناقبه‌را ته ووان دا بکه‌ت، وئهو چی‌ترینی حوکه‌مداران‌ه، چونکی حوکه‌می وی دادییا تمام تی‌دا هه‌یه .

الْغَنِيُّ: نَهْوَهُ يَيِّ بِئِمْنَتَهُ، وَهَهُ وَجْهِي بَ كَهَسَهْ كِي نَهْهِي ﴿ وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ ﴾ [الأُنْعَام: ١٣٣].

الْكَفِيلُ: نَيْكُهُ زُ صَيْفَهُ تَيْتَ خُودِي تَهَعَالَا، نَهْوَهُ يَيِّ بِشَوْلِيَّتَ بَهَنْيِيَّتَ خُو رَادِبَتَ وَكَارِيَّتَ وَان دِپَارِيَّتَ، وَدَبِيَّتَهُ وَهَكِيلَ.... وَهَهُرَ پَهِيْمَانَهْ كَا دَزِي كِيْتَابَا خُودِي وَسُونَهْتَا پِيْغَهْمَبَهْرِي وَي نَهَبْت يَا هُوِيْن د نَاقِبَهْرَا خُو وَخُودِي دَا يَان د نَاقِبَهْرَا خُو وَبَهَنْيِيَان دَا بَدَن وَ ل سَهْر خُو فَهْرَكَهْن هُوِيْن وَهَفَادَارِيِيِي پِي بَكَهْن، وَهُوِيْن ل سُوِيْنِدِيْن خُو لِيْقَهْنَهْبَن پَشْتِي هَهْوَه نَهْوَهُ مُوَكَم كَرِيْن، وَ ب رَاسْتِي هَهْوَه خُودِي ل سَهْر پَهِيْمَانَا خُو كَرْبُو وَهَكِيلَ، هَنْدِي خُودِيِيَه دَزَانَت هُوِيْن چ دَكَهْن، وَدِي هَهْوَه سَهْرَا وَان جَزَا دَهْت. ﴿ وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْفُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴾ [النحل: ٩١]

وعلق الامام البخاري في كتاب الحوالات، بعد حديث رقم (٢٢٩٠) ووصله احمد (٢ | ٢٤٨) ز نهبو هورهيرهی [رازیبوونا خودی لی بیت] هاتیه فهگوهاستن ز پیغهمبهری ﷺ: نَهْوِي بَهْحَسِي زَهْلَامَهْ كِي زُ بَهْنِي ئِيْسِرَائِيلِيَا كَرِي وَگُوت ((.....)) قَال كَفِي بِاللَّهِ كَفِيلًا)) ((.....گوت: كَفِي بِاللَّهِ كَفِيلًا)) [وهو حديث صحيح].

الْحَيُّ: نَهْوَهُ يَيِّ گَهْلَهْ كَ شَهْرَمِيْن .

السَّيِّرُ: نَهْوَهُ نَهْوِي گَهْلَهْ كَ عَهْبَدِيَّتَ خُو سَتَارَه دَكَهْت وَدَنْخِيَّتَ ﴿ وَاللَّهُ لَا يَسْتَحْيِي مِنْ الْحَقِّ ﴾ [الأحزاب: ٥٣].

وژ يهعلايي بهني ئوميهي [رازیبوونا خودی لی بیت] گوت: پيغهمبهري ﷺ گوت: ((إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ حَيٌّ سَيِّرٌ)): (هنديکه خودی يه يی حيهي ويی ستيره) [اخرجه ابو داود (٤٠١٢) و احمد (٤ | ٢٢٤) والنسائي (٤٠٦) وهو حديث صحيح].

الْمُسَعَّرُ: نَهْوَهُ يَيِّ قِيْمَهْتِي تَشْت وَجَهَا زِيْدَه وَگَرَان بَهَا دَكَهْت يَان كِيْم وَيِي بَهَا دَكَهْت نَهْوَهُ زِي ل دُوِيْف حِيْكَمَهْت وَعِلْم وَزَانِيْنَا وَي. الْقَابِضُ، الْبَاسِطُ: نَهْوَهُ يَيِّ رَزْقِي بَهْر گَهَنْگ دَكَهْت وَبَهْر فَرَهْ دَكَهْت (نَهْف هَهْر دُوُو نَاقَه پِيْگَفَه تِيْنَه گُوتَن).

عَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ النَّاسُ يَا رَسُولَ اللَّهِ غَلَا السَّعْرُ فَسَعَّرْنَا. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمُسَعِّرُ الْقَابِضُ الْبَاسِطُ الرَّازِقُ وَإِنِّي لأَرْجُو أَنْ أَلْقَى اللَّهَ وَلَيْسَ أَحَدٌ مِنْكُمْ يُطَالِبُنِي بِمَظْلَمَةٍ فِي دَمٍ وَلَا مَالٍ)) ، ژ نه نه سئ کوری مالکی [رازیبونا خودئ لئ بیت]
 گوت : خه لکی گوتن : نهی پیغه مبهری خودئ بهایی تشتا گران بوو فیجا تو بو مه بهایه کی دانه ، پیغه مبهری ﷺ گوت : (هنديکه خودئ یه موسه عمره وقابچه وباسگه ورازقه ، وئ هز هیقی دکهم بگهمه خودئ وکسه ک ژ هه وه داخازا تشته کی ژمن نه کهت کو من مالی وی یان خوینا وی ریټ بیت وزوری لئ کر بیت) [حدیث صحیح اخرجہ ابو داود (۲۴۵۰) وغیره].

الْمُقَدَّمُ - الْمُؤَخَّرُ : نه وه یئ تشتا پیش دنئیخت وپاش دنئیخت، وه هر تشته کی ددانیته جهی وی (ههردووناف پیگفه تینه گوتن) .

الْقَدِيرُ : نه وه یئ خودان شیان ، نه وی هه ر تشتی وی دقیت دکهت ، هندی حکمه تا وی دخواستی ، نه ب زیده هی ونه ب کی ماسی (عَنْ أَبِي مُوسَى عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : ((أَنْتَ الْمُقَدَّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخَّرُ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ))) ژ بابی موسای [رازیبونا خودئ لئ بیت] هاتیه فه گوهاستن ژ پیغه مبهری ﷺ : گوت : (یا خودئ توی یئ موقدم ومؤخر وتوی یئ ل سهر هه ر تشته کی خودان شیانی) [اخرجہ البخاری (۶۳۹۸) ومسلم (۲۷۱۹)]

السُّبُوحُ : نه وه یئ دویر ژ هه می کیم وکاسیا وشریک وه هر تشته کی نهی هه ژی بو مه زناهی وی (عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ يَقُولُ فِي رُكُوعِهِ وَسُجُودِهِ ((سُبُوحٌ قُدُّوسٌ)) ژ عائیشای [رازیبونا خودئ لئ بیت] هاتیه فه گوهاستن : کو پیغه مبهری خودئ ﷺ : د روکوع وسجودا خو دگوت : (سُبُوحٌ قُدُّوسٌ) [اخرجہ مسلم (۴۸۷)] .

الرفیق : نه وه یئ رحهت دکار وکریاریټ خودا ((عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ : ((يَا عَائِشَةُ إِنَّ اللَّهَ رَفِيقٌ يُحِبُّ الرَّفْقَ فِي الْأَمْرِ كُلِّهِ))) ژ عائیشای [رازیبونا خودئ لئ بیت] هاتیه فه گوهاستن گوت : پیغه مبهری خودئ ﷺ گوت : (نهی عائیشا هنديکه خودئ یه ره فیکه وحه ژ نه رماتی ورحه تیټی دکهت دهه می کاراندا.....) [اخرجہ البخاری رقم (۶۹۲۷) ومسلم رقم (۲۵۹۳)] .

الطَّيْبُ: ئەووه یی پاقز یی بی عهیب وقوسیری ((أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ اللَّهَ طَيِّبٌ لَا يَقْبَلُ إِلَّا طَيِّبًا))
 ئەبو هورهیره [رازیبونا خودی لئ بیت] گوت : پیغه مبهری خودی ﷺ گوت : (گهلی
 خه لکینو هندیکه خودی یه یی پاقزه ، خیروصه ده قاتا قه بیل ناکهت ئەو نه بن
 نه ویت حه لال وپاقز.....) [خرجه مسلم (١٠١٥)].

الْحَكْمُ: ئەووه یی حوکمی دناقههرا به نییټ خودا دکهت ((عَنْ أَبِي شَرِيحٍ هَانِي بْنِ يَزِيدٍ إِنَّ
 اللَّهَ هُوَ الْحَكْمُ ، وَإِلَيْهِ الْحُكْمُ)) بابی شوره یجی- هانی و بن یزید- [رازیبونا خودی لئ بیت]
 گوت: پیغه مبهری خودی ﷺ گوت : ((هندیکه خودی یه ئەووه دادقان و دادی بو
 وی یه.....)) [خرجه ابو داود (٤٩٥٥) والنسائی (٥٣٨٧) وهو حديث حسن].

الشَّافِي: ئەووه یی نساخا ساخ دکهت ((أَذْهَبَ الْبَاسَ رَبَّ النَّاسِ اشْفِ وَأَنْتَ الشَّافِي)) ز
 عانیشای [رازیبونا خودی لئ بیت] هاتیه فه گوهاستن گوت : پیغه مبهری و هسا بو ئەگه
 هاتبا دهف نه ساخه کی دابیژت : ((أَذْهَبَ الْبَاسَ رَبَّ النَّاسِ اشْفِ وَأَنْتَ الشَّافِي))
 ئیشی ببه ره بیی خه لکی شیفای بده توی شافی.....) ئانکو پیغه دخاند . [خرجه
 البخاري (٥٦٧٥) ومسلم (٢١٩١)].

المُعْطَى: ئەووه یی وی بقیټ ژ چیکریټ خو ژ خزینیټ خو دده تی ، بو به نییټ خو
 بیټ چاک ووه لیان ئەوی باره کا مهزن و بخیر بو وان ناماده کریه ، و ئەووه ئەوی
 چیکرن ورهنگی هه رتشته کی داییی ((وَاللَّهُ الْمُعْطَى وَأَنَا الْقَاسِمُ))
 ژ معاویه ی [رازیبونا خودی لئ بیت] هاتیه فه گوهاستن گوت : پیغه مبهری ﷺ گوت :
 ((خودی موعگی یه وئهز قاسم)) ئانکو خودی ددهت وئهز دابهش ولیکفه دکه م
 ب دادی [خرجه البخاري (٥٧٧٥) ومسلم (١٠٣٧) واللفظ للبخاري].

الوثر: ئەووه یی کت یی کهسه ک ل گه ل نه ((وان الله وثرٌ يُحِبُّ الوثر)) [البخاري ومسلم].
 وب راستی خودی کته وحه ژ تشتیټ کت دکهت.

الطَّيْبُ: ئەووه یی زانا ب دهرمان کرن و چاره سه رکرنه ساخیا ((اللَّهُ الطَّيْبُ)) ژ ئەبو
 ره مته تی هاتیه گوت : پیغه مبهری ﷺ گوت : ((..... خودی طه بیبه))
 و طه یب : صیفه ته که ژ صیفه تیټ خودی ته عالا بیټ جوان خوشکوک وه می

ناف و صیفه تیت خودی تهعلا جوان و کامل و ته مامن ، بی کیم و کاسینه ، [خرجه ابو داود (٤٢٠٦) و احمد (٤ | ١٦٣) وهو حدیث صحیح و صححه الالبانی] .

الجمیل : نه وه یی جوان و تازه دژات و ناف و سالوخت و کاریت خودا ((إِنَّ اللَّهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ)) عبدالله کوری عه باسی [رازیبونا خودی ل ههردووکا بیت] ژ پیغه مبهری ﷺ فه دگوهیزیت کو پیغه مبهری ﷺ گوت : خودی یی جوان و تازه یه وحه ژ تشتیت جوان و تازه و خوشکوک دکهت ([خرجه مسلم (٩١)] .

الْمَنَانُ : نه وه یی گهلهک مننه تا ل عه بدیت خو دکهت ب کرنا فه نجیبت مهزن و گران دگهل وان ((عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ سَمِعَ النَّبِيَّ ﷺ رَجُلًا يَقُولُ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنَّ لَكَ الْحَمْدَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ الْمَنَانُ فَقَالَ لَقَدْ سَأَلَ اللَّهَ بِاسْمِهِ الْأَعْظَمِ الَّذِي إِذَا سُئِلَ بِهِ أُعْطِيَ وَإِذَا دُعِيَ بِهِ أَجَابَ)) نه نسی کوری مالکی [رازیبونا خودی ل بیت] گوت : پیغه مبهری ﷺ گوھ ل زهلامهکی بوو دگوت : یا خودی نه ز داخازی ژ ته د کهم کو حمد و مهده و سوپاسی ییت ته نه ، چ خودی نینن ههژی په رستن و عیبادهتی تو نه بی ، تو یی بتنی یی بی شریک و هه قال ، تو یی (المنان) نینا پیغه مبهری ﷺ گوت : بیشک نه وی داخاز ب نافی خودی یی مهزن کر ، نه وی پسیارب وی ژی بیته کرن دی نیته دان و نه گهر دوعا ب وی هاته خاستن دی نیته به رسف دان .

السَّيِّدُ : نه وه یی مهزن یی بهنی هه می دده ستیت ویدا ول بن حوکمی وی (عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الشَّخِيرِ قُلْنَا : يَا رَسُولَ اللَّهِ أَنْتَ سَيِّدُنَا ، فَقَالَ : السَّيِّدُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى) عبدالله کوری شخیری [رازیبونا خودی ل بیت] گوت : مه گوت نه یی پیغه مبهری خودی ﷺ تو سهیدی مهیی ، پیغه مبهری ﷺ گوت : (سهیدی هه وه خودی یه پیروزی و بلندهی بو وی بیت) [خرجه ابو داود رقم (٤٨٠٦) وهو حدیث صحیح] .

الدَّيَّانُ : نه وه یی عه بدیت خو چه ماندین ، وتولی فه دکهت و هه ر نیکی دگه هیته جزایی وی یقول ﷺ : ((يَخْشُرُ اللَّهُ الْعِبَادَ فَيُنَادِيهِمْ بِصَوْتٍ يَسْمَعُهُ مَنْ بَعْدَ كَمَا يَسْمَعُهُ مَنْ قَرُبَ أَنَا الْمَلِكُ أَنَا الدَّيَّانُ)) نیمامی بوخاری (رحمه الله) گوت : د (کتاب التوحید)، باب (٣٢) و به حس دکهت ژ جابری هاتیه ژ عبدالله کوری نونه یسی [رازیبونا خودی

ل همدووکا بیت] هاتیه کو وی گوھ ل پیغه مبه ری خودی بویه دگوت ((خودی دی
 به نیټ خو کومکته ل مهیدانا حه شری دی گازی وان کهت ب دهنگه کی نهوی
 دویر گوھ لی دبیت وهکی نهوی نیزیک گوھ لی دبیت نهزم مهلك نهزم
 دهیان.....)) ، [وواصله احمد فی مسنده (٣ / ٤٩٥) ، والحديث حسن]، وقد اثبت هذه الاسم
 ابن القيم في (نونيته).

﴿سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١﴾
 وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿٢﴾ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ ﴿٣﴾﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ